

Marktenhof

Tussenarrest van 26 november 2025

De originele uitspraak is alleen beschikbaar in het Frans: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/tussenarrest-van-26-november-2025-van-het-marktenhof-2025-ar-887.pdf>

Dit is een inofficiële vertaling gebaseerd op het Franstalige origineel dat door middel van OCR in een tekstbestand is omgezet, wat kan betekenen dat niet alle tekst correct is overgenomen.

De voetnoten staan aan het slot.

Inhoud:

Tussenarrest met verdaging van de definitieve uitspraak

3

I. Feiten en procedurele achtergrond

4

II. De bestreden beslissing

7

III. Het onderwerp van het beroep

8

IV. Het toepasselijke rechtskader

11

V. Bespreking door het Marktenhof

19

V.1. OVER DE ONTVANKELIJKHEID VAN HET BEROEP

19

V.2. OVER DE ONTVANKELIJKHEID VAN DE VRIJWILLIGE INTERVENTIE

19

V.3. INHOUDELIJK

19

EERSTE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Schending van de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet en schending van het algemene beginsel van de rechten van de verdediging

19

TWEEDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Onregelmatigheid in de samenstelling van de Geschillenkamer

22

DERDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Misbruik en machtsoverschrijding
25

VIERDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Schending van de motivering van administratieve
handelingen
27

VIJFDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Niet-toepasselijkheid van artikel 351 van het Verdrag
betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)
28

ZESDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Mechanisme van het éénloketsysteem waarin artikel 56 van
de AVG voorziet
29

ZEVENDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Schending van artikel 96 van de AVG
30

ACHTSTE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Conformiteit met de AVG
37

NEGENDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Ongegrondheid van de grieven in verband met de
artikelen 5.1, onder b) en c), 5.2, 46.1 en 46.2, onder a), 14.1-2, in combinatie met artikel 12.1, 35.1 en 24
van de AVG.
39

OM DEZE REDENEN, HET MARKTENHOF,
42

Verwijst de zaak naar het Hof van Justitie van de Europese Unie voor een prejudiciële beslissing over de
volgende vragen:
42

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING **46**

I. De feiten en de voorgeschiedenis van de procedure
46

II. De relevante bepalingen van het nationale recht en het recht van de Unie
48

III. Redenen om het Hof van Justitie te raadplegen inzake een uitleg van het recht van de Unie
50

IV. De prejudiciële vragen
51

[Voetnoten] **54**

2025/8083
26 november 2025
2025/AR/887

Hof van Beroep te Brussel
Afdeling Marktenhof
19e Kamer A

Tussenarrest met verdaging van de definitieve uitspraak

IN DE ZAAK VAN:

DE BELGISCHE STAAT, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0308.357.753, met maatschappelijke zetel te 1030 SCHAARBEEK, North Galaxy Towers, Koning Albert II-laan 33,

Verzoekende partij, hierna ook "de Belgische Staat" genoemd,

vertegenwoordigd door meester VAN GYSEGHEM Jean-Marc, advocaat, met kantoor te 1000 BRUSSEL, Waterloolaan 34;

TEGEN

DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VOOR GEGEVENSBESCHERMING, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0694.679.950, met maatschappelijke zetel te 1000 BRUSSEL, Persstraat 35,

Tegenpartij, hierna ook "APD" genoemd,

vertegenwoordigd door meester RYELANDT Grégoire, advocaat met kantoor te 1050 BRUSSEL, Flageyplein 18;

IN AANWEZIGHEID VAN

(...) woonachtig te (...)

Eerste vrijwillige tussenkomende partij, hierna ook de "klager" genoemd,

L'ACCIDENTAL AMERICANS ASSOCIATION OF BELGIUM (AAAB) (...)

L'ACCIDENTAL AMERICANS ASSOCIATION OF BELGIUM (AAAB), ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0735.382.140, met maatschappelijke zetel te 1160 OUDERGEM, Albert Crommelynckkring 4 bus 7,

Tweede vrijwillige tussenkomende partij, hierna ook de "klaagster" of de "VZW AAAB" genoemd,

vertegenwoordigd door de advocaten WELLENS Vincent, MOSSELMANS Jens en VANDERSTRAETEN Maxime, met kantoor te 1000 BRUSSEL, Hulpelaan 120.

Gezien de stukken van de procedure, en met name:

- Beslissing nr. 79/2025 van 24 april 2025 van de Geschillencommissie van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "APD" genoemd) in dossier DOS-2021-00068 (hierna "bestreden beslissing" genoemd);
- Het beroep tot nietigverklaring van genoemde beslissing, ingesteld op 22 mei 2025 voor de Belgische Staat;
- Het verzoek tot vrijwillige tussenkomst, ingediend op 3 juni 2025 voor (...) (hierna "de klager" genoemd) en de vzw Accidental Americans Association of Belgium (hierna "de klager" genoemd);
- De conclusies van de synthese die op 12 september 2025 voor de Belgische Staat werden ingediend;
- De conclusies van synthese ingediend voor de APD op 15 oktober 2025;
- De conclusies van synthese ingediend voor de tussenkomende partijen op 15 oktober 2025;
- De stukken van het dossier die door alle partijen zijn ingediend.

Na kennis te hebben genomen van de standpunten van de partijen tijdens de openbare zitting van 22 oktober 2025.

I. Feiten en procedurele achtergrond

1. Het beroep heeft betrekking op de bestreden beslissing van de Geschillencommissie van de APD van 24 april 2025 in DOS-2021-00068 betreffende de *"Klacht over de doorgifte van persoonsgegevens door de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën aan de Amerikaanse belastingautoriteiten ter uitvoering van de FATCA-overeenkomst"*.

2. Deze beslissing volgt op een arrest van 20 december 2023 van het Marktenhof, in andere samenstelling, dat een beslissing van 24 mei 2023 van de APD nietig verklaarde en de zaak terugverwees naar de APD. In dit arrest heeft het Hof reeds de relevante feitelijke en procedurele elementen (die ook in de bestreden beslissing worden vermeld) weergegeven, die voor een goed begrip van dit arrest als volgt kunnen worden samengevat:

- op 23 april 2014 werd de *"Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Verenigde Staten van Amerika ter verbetering van de internationale belasting naleving en ter uitvoering van FATCA"* (hierna de FATCA-overeenkomst, verwijzend naar de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act) tussen de Verenigde Staten en de Belgische staat ondertekend, *"om de naleving van de fiscale verplichtingen op internationaal niveau te verbeteren en de FATCA-wet ten uitvoer te leggen op basis van nationale aangifteverplichtingen en wederzijdse automatische uitwisselingen overeenkomstig het Verdrag"* betreffende wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, ondertekend te Straatsburg op 25 januari 1988,

- Deze overeenkomst heeft met name tot doel het verzamelen van relevante informatie door de Amerikaanse belastingdienst (Internal Revenue Service of IRS) te vergemakkelijken met het oog op een eventuele belastingheffing van Amerikanen die in het buitenland wonen. De Amerikaanse regering heeft soortgelijke, zo niet identieke overeenkomsten gesloten met verschillende staten (waaronder die van de Europese Unie), waarin is bepaald dat financiële gegevens door de nationale financiële instellingen moeten worden doorgegeven aan de nationale belastingdienst van die staten en vervolgens aan de IRS ¹.

- deze overeenkomst is ten uitvoer gelegd door de Belgische wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen door Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor fiscale doeleinden (hierna de wet van 16 december 2015),
- de klager, die zichzelf omschrijft als een "toevallige Amerikaan" in die zin dat hij de Amerikaanse nationaliteit heeft verworven omdat hij op Amerikaans grondgebied is geboren, maar zonder andere banden met dat land te hebben (een concept dat geen juridische betekenis heeft), heeft in de loop van 2020 verschillende brieven ontvangen van zijn bank waarin hij werd verzocht een specifiek formulier van de Amerikaanse autoriteiten in te vullen met betrekking tot informatie over hem die de bank aan hen zou verstrekken,
- op 22 december 2020 hebben de klager en de klaagster ² een klacht ingediend bij de APD, waarin zij de volgens hen onrechtmatige overdracht van persoonsgegevens door de FOD Financiën aan de Amerikaanse belastingdienst in het kader van de toepassing van de FATCA-overeenkomst aan de kaak stelden,
- bij brief van 12 februari 2021 heeft de eerstelijnsdienst van de APD de klager meegedeeld dat zijn beroep niet-ontvankelijk was omdat het niet voldeed aan de voorwaarden van artikel 220, §2, 3° en 4° van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens,
- de klacht van de klager werd daarentegen ontvankelijk verklaard en doorgestuurd naar de Geschillencommissie van de APD, die de inspectiedienst van de APD om een onderzoek heeft verzocht,
- deze dienst heeft op 26 mei 2021 een eerste rapport ingediend en geconcludeerd dat er "geen duidelijke schending van de AVG" was,
- op 24 juni 2021 heeft de Geschillencommissie de inspectiedienst om een aanvullend rapport gevraagd om met name na te gaan of er al dan niet passende waarborgen zijn ingesteld met betrekking tot doorgiften naar de Verenigde Staten en verdere verwerking voor andere doeleinden, de bewaartermijn van de gegevens, de nauwkeurige identificatie van de verstrekte gegevens, het al dan niet bestaan van een wederkerigheidsclausule en, in voorkomend geval, de concrete toepassing ervan in de praktijk;
- op 9 juli 2021 heeft de klaagster een tweede klacht ingediend en verzocht om de gegevensoverdrachten tijdelijk op te schorten,
- op 10 augustus 2021 heeft de Inspectiedienst dit verzoek afgewezen,
- op 14 september 2021 heeft de inspectiedienst een nieuw rapport ingediend en bevestigd dat er geen sprake was van een inbreuk op de AVG,
- op 4 oktober 2021 weigerde de Belgische staat gevolg te geven aan de verzoeken van de klagers, waartegen beroep werd ingesteld bij de Raad van State,
- op 5 oktober 2021 heeft de eerstelijnsdienst de tweede klacht van de klager ontvankelijk verklaard, die vervolgens aan de eerste klacht zal worden toegevoegd,

- op 24 mei 2023 heeft de Geschillencommissie bovengenoemde beslissing nr. 61/2023 van 24 mei 2023 uitgesproken, waarin zij concludeerde dat er sprake was van een schending van verschillende bepalingen van de AVG en sancties oplegde aan de Belgische staat, in de volgende bewoordingen:

"Op grond van artikel 100.1, 8 van de LCA, om de verwerking door de verweerster te verbieden van de persoonsgegevens van de eerste klager en van de Belgische toevallige Amerikanen in toepassing van de overeenkomst "FATCA" en de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen door Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor fiscale doeleinden.

Op grond van artikel 100.1, 5° van de LCA, een berisping uit te spreken jegens de verweerster met betrekking tot artikel 14.1-2 in combinatie met artikel 12.1 van de AVG, vergezeld van een bevel tot naleving op basis van artikel 100.1, 9° van de LCA, bestaande uit het verstrekken van informatie die in overeenstemming is met de AVG op haar website;

Op grond van artikel 100.1, 5° van de LCA, een berisping uit te spreken jegens de verweerster met betrekking tot de schending van artikel 35.1 van de AVG, vergezeld van een bevel tot naleving op grond van artikel 100.1, 9° van de LCA, die erin bestaat een AIPD uit te voeren in de zin van artikel 35 van de AVG; De bewijsstukken die de opgelegde naleving aantonen, moeten binnen drie maanden na de kennisgeving van de beslissing aan de Geschillencommissie worden meegedeeld; Op grond van artikel 100.1, 5° van de LCA, een berisping uit te spreken tegen de verweerster wegens schending van de artikelen 5.2 en 24 van de AVG",

- bij verzoekschrift van 14 juni 2023 heeft de Belgische Staat bij het Marktenhof beroep ingesteld tot opschorting en nietigverklaring van beslissing 61/2023,

- op 27 juni 2023 hebben de klagers een verzoek tot vrijwillige tussenkomst ingediend,

- Op 28 juni 2023 heeft het Marktenhof een tussenarrest gewezen (2023/AR/801) waarbij het de tenuitvoerlegging van besluit 61/2023 met onmiddellijke ingang heeft opgeschort, totdat het zich ten gronde heeft uitgesproken over het beroep tot nietigverklaring.

3. In zijn bovengenoemde arrest heeft het Marktenhof het beroep gegrond verklaard en het besluit van 24 mei 2023 nietig verklaard, de zaak terugverwezen naar de Geschillenkamer, in een andere samenstelling, opdat deze opnieuw, met opgave van redenen, in de grond van de zaak uitspraak zou doen, rekening houdend met de in het arrest uiteengezette overwegingen, en verklaard dat het in dit stadium er geen reden was om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie.

4. Op 24 april 2025 heeft de Geschillencommissie een nieuwe beslissing in deze zaak genomen, die de bestreden beslissing vormt die momenteel bij het Hof aanhangig is.

II. De bestreden beslissing

5. Het dictum van de bestreden beslissing luidt als volgt:

"De Geschillencommissie van de Gegevensbeschermingsautoriteit besluit na beraadslaging:

Op grond van artikel 58, lid 2, onder b), van de AVG en artikel 100, lid 1, 5°, van de LCA, een berisping uit te spreken jegens de verweerster

- met betrekking tot de schending van de artikelen 5.1.b) en 5.1.c), 46.1 en 46.2.a) van de AVG, vergezeld van een bevel om de doorgifte van persoonsgegevens aan de IRS in uitvoering van de "FATCA"-overeenkomst binnen een jaar na kennisgeving van deze beslissing in overeenstemming te brengen met de AVG;

- wat betreft de schending van artikel 14.1-2 in combinatie met artikel 12.1 van de AVG, vergezeld van een bevel tot naleving op basis van de artikelen 58.2.d) en 100.1.9° van de LCA, bestaande uit het verstrekken van informatie in overeenstemming met de AVG over de gegevensoverdrachten die worden uitgevoerd ter uitvoering van de "FATCA"-overeenkomst op haar website te verstrekken binnen een termijn van één jaar vanaf de kennisgeving van deze beslissing;

- met betrekking tot de schending van artikel 35.1 van de AVG, vergezeld van een bevel tot naleving op basis van artikel 58.2.d) van de AVG en artikel 100.1.9° van de LCA, bestaande uit het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling in de zin van artikel 35 van de AVG binnen een termijn van één jaar vanaf de kennisgeving van deze beslissing met betrekking tot de gegevensoverdrachten die worden uitgevoerd in het kader van de "FATCA"-overeenkomst;

- met betrekking tot de schending van de artikelen 5.2. en 24 van de AVG.

De bewijsstukken die de gelaste naleving aantonen, moeten binnen een jaar na kennisgeving van deze beslissing worden meegedeeld aan de Geschillencommissie op het adres litigationchamber@apd-gba.be.

III. Het onderwerp van het beroep

6. Het beroep van de Belgische Staat strekt tot nietigverklaring van de bestreden beslissing. De conclusies luiden als volgt:

"Hoofdvordering"

1. Na het beroep van de Belgische Staat ontvankelijk en gegrond te hebben verklaard, de beslissing ten gronde nr. 79/2025 van 24 april 2025 van de Geschillencommissie van de Gegevensbeschermingsautoriteit nietig te verklaren.
2. In volle rechtsmacht te oordelen dat de Belgische Staat de AVG niet schendt door gegevens van Amerikaanse burgers door te geven aan de IRS voor belastingdoeleinden, in overeenstemming met het Verdrag betreffende wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, ondertekend te Straatsburg op 25 januari 1988, de FATCA-overeenkomst en de wet van 16 december 2015.
3. De Gegevensbeschermingsautoriteit te verwijzen in de volledige kosten, met inbegrip van de procedurekosten ten bedrage van 1.883,72 €.

Subsidiair

4. Na het beroep van de Belgische Staat ontvankelijk te hebben verklaard en in het hoogst onwaarschijnlijke geval dat het Marktenhof zou oordelen dat het ontbreken van een mogelijkheid tot gedwongen interventie voortvloeit uit het stilzwijgen van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, verzoekt de Belgische Staat het Grondwettelijk Hof de volgende prejudiciële vraag te stellen: "Is de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, die geen mogelijkheid tot gedwongen interventie voorziet, terwijl zij vrijwillige interventie van elke benadeelde derde toestaat, zelfs voor het eerst in het kader van een beroep bij het Marktenhof, in overeenstemming met de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet?"
5. De zaak voor het overige terugverwijzen naar de rol.

Nog meer subsidiair

6. Nadat het beroep van de Belgische staat ontvankelijk is verklaard en in het hoogst onwaarschijnlijke geval dat het Marktenhof zou oordelen dat artikel 96 van de AVG niet voldoende duidelijk is, verzoekt de Belgische staat het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vraag te stellen: "Blijven internationale overeenkomsten die betrekking hebben op de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen of internationale organisaties, die vóór 24 mei 2016 door de lidstaten zijn gesloten en die in overeenstemming zijn met het recht van de Unie zoals dat vóór die datum van toepassing was, van kracht indien zij niet alle beginselen van Verordening (EU) 2016/679 bevatten totdat zij worden gewijzigd, vervangen of ingetrokken?"
7. De zaak voor het overige terugverwijzen naar de rol.

7. De APD acht het beroep ontvankelijk, maar ongegrond. Subsidiair verzoekt de APD het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen te stellen:

1°) "Is de doorgifte van persoonsgegevens aan de belastingdienst van een derde staat op grond van nationale wetgeving waarbij een internationale overeenkomst tussen de betrokken lidstaat en

die derde staat wordt goedgekeurd, in strijd met artikel 6, lid 1, b) van Richtlijn 95/46/EG, voor zover de doeleinden van de verwerking van persoonsgegevens, zoals die uit de overeenkomst in kwestie blijken, in vage bewoordingen zijn geformuleerd, zoals "de naleving van internationale fiscale regels" of "de uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Amerikaanse FATCA-wet ter bestrijding van belastingontduiking door Amerikaanse onderdanen"?

2°) "Is de doorgifte van persoonsgegevens aan de belastingdienst van een derde staat op grond van nationale wetgeving waarbij een internationale overeenkomst tussen de betrokken lidstaat en die derde staat wordt goedgekeurd, in strijd met artikel 6, lid 1, b) van Richtlijn 95/46/EG, voor zover de derde staat geen passende waarborgen heeft ingesteld om te voorkomen dat de betrokken gegevens voor andere doeleinden worden gebruikt dan die welke in de overeenkomst zijn vastgelegd?";

3°) "Is de doorgifte van persoonsgegevens aan de belastingdienst van een derde staat op grond van nationale wetgeving waarbij een internationale overeenkomst tussen de betrokken lidstaat en die derde staat wordt goedgekeurd, in strijd met artikel 6, lid 1, onder c), van Richtlijn 95/46/EG, voor zover de nationale wetgeving en de internationale overeenkomst in kwestie geen bepalingen en criteria bevatten die een expliciet verband leggen tussen de verstrekking van persoonsgegevens betreffende financiële rekeningen en mogelijke belastingfraude of belastingontduiking?";

4°) "Is de doorgifte van persoonsgegevens aan de belastingdienst van een derde staat op grond van nationale wetgeving waarbij een internationale overeenkomst tussen de betrokken lidstaat en die derde staat wordt goedgekeurd, in strijd met artikel 6, lid 1, e) van Richtlijn 95/46/EG, aangezien er geen adequate waarborgen zijn om te voorkomen dat de betrokken gegevens langer worden bewaard dan nodig is voor het bereiken van de nagestreefde doeleinden, zodra de gegevens zijn doorgegeven aan de belastingdienst van die derde staat?";

5°) " In het geval van een internationale overeenkomst tussen een lidstaat en een derde land betreffende de doorgifte van persoonsgegevens aan de belastingdienst van dat derde land, moeten de "voldoende waarborgen" in de zin van artikel 26, lid 2, van Richtlijn 95/46/EG dan in de internationale overeenkomst zelf worden opgenomen?";

6°) "Is artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), afzonderlijk of in combinatie met artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en/of artikel 351 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, aldus worden uitgelegd dat de lidstaten verplicht zijn alles in het werk te stellen om de internationale verdragen waarbij zij partij zijn en die niet in overeenstemming zijn met de bepalingen van deze verordening, te wijzigen, te vervangen of op te zeggen?"

Zo ja, kan een lidstaat die in 2023 niet alles in het werk heeft gesteld om een internationaal verdrag waarbij hij partij is en dat niet in overeenstemming is met de bepalingen van Verordening (EU) 2016/679, zich beroepen op artikel 96 van die verordening om gedragingen te rechtvaardigen die onverenigbaar zijn met die verordening?

8. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD en verzoeken in hoofdzaak om bevestiging van de bestreden beslissing.

Subsidiair, voor zover de bestreden beschikking nietig moet worden verklaard, verzoeken zij het Hof zelf in volle rechtsmacht te beslissen tot stopzetting van de doorgifte van persoonsgegevens van de klager en andere Belgische toevallige Amerikanen op grond van de FATCA-overeenkomst in combinatie met de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen door Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor fiscale doeleinden, wegens schending van de bepalingen waarop zij zich beroepen.

In geval van twijfel van het Marktenhof verzoeken zij het Hof de volgende prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

1) "Moet artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679, afzonderlijk of in combinatie met artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en/of artikel 351 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, aldus worden uitgelegd dat de lidstaten van de Europese Unie verplicht zijn zich naar beste vermogen in te spannen om de internationale verdragen waarbij zij partij zijn, te heronderhandelen op punten die niet verenigbaar zijn met de AVG?
Zo nee, hebben de lidstaten dan een dergelijke verplichting op grond van de artikelen 7 en/of 8 en artikel 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?"

2) Is nationale wetgeving die een internationale overeenkomst tussen een lidstaat en de Verenigde Staten van Amerika goedkeurt in het kader van de bepalingen van laatstgenoemde staat betreffende de uitwisseling van informatie krachtens de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act, zoals de Belgische wet van 16 december 2015 (die de mededeling van inlichtingen over financiële rekeningen door Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën regelt in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor fiscale doeleinden), krachtens welke de belastingdienst van die lidstaat verplicht is om automatisch persoonsgegevens door te geven van personen met betrekking tot financiële rekeningen die direct of indirect worden aangehouden bij een financiële instelling in die lidstaat door Amerikaanse staatsburgers en personen die in de Verenigde Staten wonen, gebaseerd op een "algemeen belang" in de zin van artikel 49, lid 1, onder d), van Verordening (EU) 2016/679, of zelfs artikel 26, lid 1, onder d), van Richtlijn 95/46/EG (rekening houdend met de mogelijke toepassing van artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679), met dien verstande dat de Verenigde Staten geen daadwerkelijke wederkerigheid garanderen en dat de Amerikaanse belastingdienst de belastingdienst van de betrokken lidstaat niet dezelfde soorten gegevens (met name saldi) verstrekt met betrekking tot rekeningen die door ingezetenen van die lidstaat bij financiële instellingen in de Verenigde Staten worden aangehouden?

3) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord, kan de belastingdienst van de betrokken lidstaat deze verwerking dan nog steeds baseren op artikel 6, lid 1, onder c) of e), van Verordening (EU) 2016/679, of zelfs op artikel 7, c) of e) van Richtlijn 95/46/EG (rekening houdend met de mogelijke toepassing van artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679)?

4) Is de doorgifte van persoonsgegevens aan de Amerikaanse belastingdienst, zoals uitgevoerd door de belastingdienst van een lidstaat met betrekking tot financiële rekeningen die direct of indirect worden aangehouden door Amerikaanse staatsburgers en personen die in de Verenigde Staten wonen bij een financiële instelling in die lidstaat, op grond van nationale wetgeving ter goedkeuring van een internationale overeenkomst tussen de betrokken lidstaat en de Verenigde Staten van Amerika in het kader van de bepalingen van laatstgenoemde betreffende de uitwisseling van informatie op grond van de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act, zoals de Belgische wet van 16 december 2015, in strijd met:

- artikel 5, lid 1, onder a), van Verordening (EU) 2016/679 en de artikelen 12 en 14 van die verordening, en zelfs artikel 11 van Richtlijn 95/46/EG (rekening houdend met de mogelijke toepassing van artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679), voor zover de belastingdienst van de lidstaat de betrokkenen niet zelf de daarin vermelde informatie verstrekt?

Zo nee, is het dan aan de belastingdienst van de lidstaat of aan een andere persoon, met name de financiële instelling die haar de betrokken persoonsgegevens heeft verstrekt, om aan te tonen dat deze informatie is verstrekt?

- artikel 5, lid 1, onder b), van Verordening (EU) 2016/679, of zelfs artikel 6, lid 1, onder b), van Richtlijn 95/46/EG (rekening houdend met de mogelijke toepassing van artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679), voor zover de doeleinden van die verwerkingen, zoals die uit de overeenkomst in kwestie blijken, in vage bewoordingen zijn geformuleerd, zoals "de naleving van internationale fiscale regels" of "de uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Amerikaanse FATCA-wet ter bestrijding van belastingontduiking door Amerikaanse onderdanen"?

- artikel 5, lid 1, onder b), van Verordening (EU) 2016/679, of zelfs artikel 6, lid 1, b) van Richtlijn 95/46/EG (rekening houdend met de mogelijke toepassing van artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679), voor zover, in tegenstelling tot wat in de internationale overeenkomst is overeengekomen, de Verenigde Staten geen adequate waarborgen hebben ingesteld om te voorkomen dat de betrokken gegevens voor andere dan fiscale doeleinden worden gebruikt, aangezien de Amerikaanse belastingdienst volgens het Amerikaanse nationale recht bevoegd is om de gegevens door te geven aan andere Amerikaanse autoriteiten die bepaalde niet-fiscale doeleinden nastreven?

- artikel 5, lid 1, onder c), van Verordening (EU) 2016/679, of zelfs artikel 6, lid 1, van Richtlijn 95/46/EG (rekening houdend met de mogelijke toepassing van artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679) en/of de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, voor zover

- de nationale wetgeving en de internationale overeenkomst in kwestie beogen een mechanisme voor gegevensuitwisseling in te voeren dat, gezien het automatische en algemene karakter ervan, leidt tot de overdracht aan de Amerikaanse belastingdienst van persoonsgegevens van natuurlijke personen die geen belasting verschuldigd zijn en/of niet onderworpen zijn aan een belastingaangifteplicht in de Verenigde Staten, en dat vereist dat de betrokken personen een Amerikaans sociaal verzekeringsnummer aanvragen, terwijl zij daar niet bij aangesloten zijn?
- de nationale wetgeving en de internationale overeenkomst in kwestie geen bepalingen en criteria bevatten die een expliciet verband leggen tussen de uitwisseling van informatie, meer bepaald tussen de verstrekking van persoonsgegevens over financiële rekeningen, en mogelijke belastingfraude?

- artikel 5, lid 1, onder e), van Verordening (EU) 2016/679, of zelfs artikel 6, lid 1, onder e), van Richtlijn 95/46/EG (rekening houdend met de mogelijke toepassing van artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679), voor zover er geen adequate waarborgen zijn om te voorkomen dat de gegevens in kwestie langer worden bewaard dan nodig is om de nagestreefde doeleinden te verwezenlijken, zodra de gegevens aan de Amerikaanse belastingdienst zijn doorgegeven?

5) Moeten de "passende waarborgen" in de zin van artikel 46, lid 2, onder b), van Verordening (EU) 2016/679 worden opgenomen in het "juridisch bindende en afdwingbare instrument tussen overheidsinstanties" zelf?

Subsidiair verzoeken zij het Hof, dat in volle jurisdictie uitspraak doet, de FOD Financiën te verbieden de saldi aan het einde van een kalenderjaar met betrekking tot de bankrekeningen van de eiser en andere toevallige Amerikanen over te dragen.

IV. Het toepasselijke rechtskader

Het toepasselijke Europese wettelijke kader

- Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

Artikel 351

De rechten en verplichtingen die voortvloeien uit overeenkomsten die vóór 1 januari 1958 of, voor de toetredende staten, vóór de datum van hun toetreding zijn gesloten tussen een of meer lidstaten enerzijds en een of meer derde staten anderzijds, worden door de bepalingen van de Verdragen niet aangetast.

Voor zover deze overeenkomsten niet verenigbaar zijn met de Verdragen, nemen de betrokken lidstaat of lidstaten alle passende maatregelen om de vastgestelde onverenigbaarheden op te heffen. Indien nodig verlenen de lidstaten elkaar bijstand om dit doel te bereiken en nemen zij in voorkomend geval een gemeenschappelijk standpunt in.

Bij de toepassing van de in de eerste alinea bedoelde overeenkomsten houden de lidstaten rekening met het feit dat de voordelen die door elk van de lidstaten in de verdragen worden toegekend, een integrerend deel uitmaken van de oprichting van de Unie en derhalve onlosmakelijk verbonden zijn met de oprichting van gemeenschappelijke instellingen, de toekenning van bevoegdheden aan deze instellingen en de toekenning van dezelfde voordelen door alle andere lidstaten.

- Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (hierna „Richtlijn 95/46” genoemd)

Artikel 6

1. De lidstaten bepalen dat persoonsgegevens:

(...)

b) verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Verdere verwerking voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden wordt niet als onverenigbaar beschouwd, mits de lidstaten passende waarborgen bieden;

c) toereikend, terzake dienend en niet bovenmatig zijn, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verzameld en waarvoor zij verder worden verwerkt;

(...)

e) bewaard worden in een vorm die het mogelijk maakt de betrokken personen te identificeren gedurende een periode die niet langer dan nodig is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of waarvoor zij verder worden verwerkt. De lidstaten voorzien in passende waarborgen voor persoonsgegevens die voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden langer dan de bovengenoemde termijn worden bewaard.

Artikel 25

1. De lidstaten bepalen dat de doorgifte naar een derde land van persoonsgegevens die worden verwerkt of na de doorgifte zullen worden verwerkt, alleen mag plaatsvinden indien, onder voorbehoud van de naleving van de nationale bepalingen die ter uitvoering van de andere bepalingen van deze richtlijn zijn vastgesteld, het betrokken derde land een passend beschermingsniveau waarborgt.

(...)

Artikel 26

1. In afwijking van artikel 25 en behoudens andersluidende bepalingen van hun nationale recht die op bijzondere gevallen van toepassing zijn, bepalen de lidstaten dat persoonsgegevens mogen worden doorgegeven aan een derde land dat geen passend beschermingsniveau in de zin van artikel 25, lid 2, biedt, op voorwaarde dat:

(...)

d) de doorgifte noodzakelijk of wettelijk verplicht is om een belangrijk openbaar belang te beschermen of om een recht in rechte vast te stellen, uit te oefenen of te verdedigen

2. Onverminderd lid 1 kan een lidstaat toestemming verlenen voor een doorgifte of een reeks overdrachten van persoonsgegevens naar een derde land dat geen passend beschermingsniveau in de zin van artikel 25, lid 2, biedt, wanneer de voor de verwerking verantwoordelijke voldoende waarborgen biedt met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de fundamentele vrijheden en rechten van personen, alsmede met betrekking tot de uitoefening van de desbetreffende rechten; deze waarborgen kunnen met name voortvloeien uit passende contractuele bepalingen.

(...)

- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Artikelen 5.1, b), c) en e) en 5.2

1. Persoonsgegevens moeten:

(...)

b) verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijke en gerechtvaardigde doeleinden en mogen niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden; verdere verwerking voor archiveringsdoeleinden in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden wordt overeenkomstig artikel 89, lid 1, niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd (doelbinding);

c) adequaat, relevant en beperkt tot wat nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (gegevensminimalisatie);

(...)

e) bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren gedurende een periode die niet langer is dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt; persoonsgegevens mogen voor langere termijnen worden bewaard voor zover zij uitsluitend worden verwerkt voor archiveringsdoeleinden in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden overeenkomstig artikel 89, lid 1, mits de passende technische en organisatorische maatregelen worden genomen die krachtens deze verordening vereist zijn om de rechten en vrijheden van de betrokkene te waarborgen (beperking van de bewaring);

(...)

2. De verwerkingsverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de naleving van lid 1 en kan aantonen dat deze wordt nageleefd (verantwoordelijkheid).

Artikel 12, lid 1

1. De verwerkingsverantwoordelijke neemt passende maatregelen om alle in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie te verstrekken en alle in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 bedoelde mededelingen te doen met betrekking tot de verwerking aan de betrokkene op een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke wijze, in duidelijke en eenvoudige bewoordingen, met name voor informatie die specifiek voor kinderen is bedoeld. De informatie wordt schriftelijk of op andere wijze verstrekt, waaronder, indien van toepassing, langs elektronische weg. Op verzoek van de betrokkene kan de informatie mondeling worden verstrekt, mits de identiteit van de betrokkene op andere wijze wordt aangetoond.

Artikelen 14.1 en 14.2

1. Wanneer de persoonsgegevens niet bij de betrokkene zijn verzameld, verstrekt de verwerkingsverantwoordelijke deze alle volgende informatie:

a) de identiteit en contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en, indien van toepassing, van de vertegenwoordiger van de verwerkingsverantwoordelijke;

b) in voorkomend geval, de contactgegevens van de functionaris voor gegevensbescherming;

c) de doeleinden van de verwerking waarvoor de persoonsgegevens zijn bestemd, alsmede de rechtsgrondslag voor de verwerking;

d) de categorieën van persoonsgegevens die worden verwerkt;

e) in voorkomend geval, de ontvangers of categorieën van ontvangers van de persoonsgegevens;

f) indien van toepassing, het feit dat de verwerkingsverantwoordelijke voornemens is persoonsgegevens door te geven aan een ontvanger in een derde land of aan een internationale organisatie, en het al dan niet bestaan van een adequaatheidsbesluit van de Commissie of, in het geval van doorgiften als bedoeld in artikel 46 of 47, of in artikel 49, lid 1, tweede alinea, de verwijzing naar de passende of aangepaste waarborgen en de wijze waarop een kopie daarvan kan worden verkregen of de plaats waar deze beschikbaar zijn gesteld;

2. Naast de in lid 1 bedoelde informatie verstrekt de verwerkingsverantwoordelijke de betrokkene de volgende informatie die nodig is om een eerlijke en transparante verwerking ten aanzien van de betrokkene te waarborgen:

- a) de termijn gedurende welke de persoonsgegevens worden bewaard of, indien dat niet mogelijk is, de criteria aan de hand waarvan die termijn wordt bepaald;
- b) wanneer de verwerking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder f), de gerechtvaardigde belangen die door de verwerkingsverantwoordelijke of een derde worden nagestreefd;
- c) het bestaan van het recht om de verwerkingsverantwoordelijke te verzoeken om toegang tot en rectificatie of wissing van persoonsgegevens, of beperking van de verwerking met betrekking tot de betrokkene, alsmede het recht om bezwaar te maken tegen de verwerking en het recht op gegevensoverdraagbaarheid;
- d) wanneer de verwerking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder a), of artikel 9, lid 2, onder a), het bestaan van het recht om de toestemming te allen tijde in te trekken, zonder afbreuk te doen aan de rechtmatigheid van de op basis van de toestemming verrichte verwerking vóór de intrekking;
- e) het recht om een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit;
- f) de bron waaruit de persoonsgegevens afkomstig zijn en, indien van toepassing, een vermelding of deze al dan niet afkomstig zijn uit openbaar toegankelijke bronnen;
- g) het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming, met inbegrip van profilering, als bedoeld in artikel 22, leden 1 en 4, en, ten minste in die gevallen, nuttige informatie over de onderliggende logica, alsmede het belang en de verwachte gevolgen van die verwerking voor de betrokkene.

Artikel 24

1. Rekening houdend met de aard, de omvang, de context en de doeleinden van de verwerking, alsmede met de risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen, waarvan de waarschijnlijkheid en ernst variëren, neemt de verwerkingsverantwoordelijke passende technische en organisatorische maatregelen om te waarborgen en te kunnen aantonen dat de verwerking in overeenstemming met deze verordening plaatsvindt. Deze maatregelen worden indien nodig herzien en geactualiseerd.

2. Wanneer dit in verhouding staat tot de verwerkingsactiviteiten, omvatten de in lid 1 bedoelde maatregelen de uitvoering van passend beleid inzake gegevensbescherming door de verwerkingsverantwoordelijke.

Artikel 35, lid 1 1.

Wanneer een soort verwerking, met name door het gebruik van nieuwe technologieën, en rekening houdend met de aard, de omvang, de context en de doeleinden van de verwerking, een hoog risico voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen kan inhouden, voert de verwerkingsverantwoordelijke vóór de verwerking een analyse uit van de gevolgen van de voorgenomen verwerkingsactiviteiten voor de bescherming van persoonsgegevens. Eén en dezelfde analyse kan betrekking hebben op een reeks soortgelijke verwerkingen die soortgelijke hoge risico's inhouden.

Artikel 45.3

3. Na te hebben beoordeeld of het beschermingsniveau adequaat is, kan de Commissie door middel van uitvoeringshandelingen besluiten dat een derde land, een bepaald gebied of een of meer bepaalde sectoren in een derde land, of een internationale organisatie een adequaat beschermingsniveau in de zin van lid 2 van dit artikel biedt. De uitvoeringshandeling voorziet in een mechanisme voor periodieke evaluatie, ten minste om de vier jaar, waarbij rekening wordt gehouden met alle relevante ontwikkelingen in het derde land of binnen de internationale organisatie. In de uitvoeringshandeling worden het territoriale en sectorale toepassingsgebied ervan gespecificeerd en worden, indien van toepassing, de in lid 2, onder b), van dit artikel bedoelde toezichthoudende autoriteit(en) aangewezen. Het uitvoeringsbesluit wordt vastgesteld volgens de in artikel 93, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

Artikel 46, leden 1 en 2, onder a)

1. Bij gebrek aan een besluit krachtens artikel 45, lid 3, mag de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker alleen persoonsgegevens naar een derde land of een internationale organisatie doorgeven indien hij passende waarborgen heeft geboden en op voorwaarde dat de betrokkenen over afdwingbare rechten en doeltreffende rechtsmiddelen beschikken.

2. De in lid 1 bedoelde passende waarborgen kunnen, zonder dat daarvoor een bijzondere toestemming van een toezichthoudende autoriteit vereist is, worden geboden door:

a) een juridisch bindend en afdwingbaar instrument tussen overheidsinstanties of -organen;
(...)

Artikel 55

(...)

2. Wanneer de verwerking wordt uitgevoerd door overheidsinstanties of particuliere organisaties op grond van artikel 6, lid 1, onder c) of e), is de toezichthoudende autoriteit van de betrokken lidstaat bevoegd. In dat geval is artikel 56 niet van toepassing.

(...)

Artikel 56 1. Onverminderd artikel 55 is de toezichthoudende autoriteit van de hoofdvestiging of de enige vestiging van de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker bevoegd om op te treden als leidende toezichthoudende autoriteit met betrekking tot de grensoverschrijdende verwerking door die verwerkingsverantwoordelijke of verwerker, overeenkomstig de procedure van artikel 60.

(...)

Artikel 96

Internationale overeenkomsten die betrekking hebben op de doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen of internationale organisaties, die vóór 24 mei 2016 door de lidstaten zijn gesloten en die in overeenstemming zijn met het vóór die datum toepasselijke recht van de Unie, blijven van kracht totdat zij worden gewijzigd, vervangen of ingetrokken.

- Het Handvest van de grondrechten

Artikel 7

Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privéleven, zijn gezinsleven, zijn woning en zijn communicatie.

Artikel 8

1. Eenieder heeft recht op bescherming van zijn persoonsgegevens.

2. Deze gegevens moeten eerlijk worden verwerkt, voor welbepaalde doeleinden en op basis van de toestemming van de betrokkene of op grond van een andere wettelijke basis. Eenieder heeft het recht om toegang te krijgen tot de over hem verzamelde gegevens en deze te laten corrigeren. (...)

Artikel 52

1. Elke beperking van de uitoefening van de in dit Handvest erkende rechten en vrijheden moet bij wet zijn voorzien en de essentie van die rechten en vrijheden eerbiedigen. Met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel mogen beperkingen alleen worden opgelegd indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan doelstellingen van algemeen belang die door de Unie worden erkend, of aan de noodzaak om de rechten en vrijheden van anderen te beschermen.

(...)

Het toepasselijke Belgische wettelijke kader

- Gecoördineerde wetten betreffende het gebruik van talen in administratieve aangelegenheden ⁴

Artikel 41, §1

§ 1. De centrale diensten gebruiken in hun contacten met particulieren de taal die deze particulieren hebben gebruikt.

- De FATCA-overeenkomst ⁵

Artikel 2

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 3 van deze overeenkomst verkrijgt elke partij de in lid 2 van dit artikel bedoelde inlichtingen voor alle te rapporteren rekeningen en wisselt zij deze inlichtingen jaarlijks automatisch uit met de andere partij overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst.

2. De informatie die moet worden verkregen en uitgewisseld, is:

a) In het geval van België, voor elke Amerikaanse aangifteplichtige rekening van elke Belgische aangifteplichtige financiële instelling:

(1) de naam, het adres en het Amerikaanse fiscale identificatienummer van elke Amerikaanse persoon die houder is van deze rekening en, in het geval van een niet-Amerikaanse entiteit waarvoor, na toepassing van de in bijlage I beschreven redelijke zorgvuldigheid, blijkt dat een of meer personen die zeggenschap hebben over deze entiteit Amerikaanse personen zijn, de naam, het adres en het Amerikaanse fiscale identificatienummer (indien van toepassing) van deze entiteit en van elk van deze Amerikaanse personen;

(2) het rekeningnummer (of het functionele equivalent daarvan bij gebrek aan een rekeningnummer);

(3) de naam en het identificatienummer van de Belgische rapporterende financiële instelling;

(4) het saldo of de waarde van de rekening (met inbegrip van, in het geval van een verzekeringsovereenkomst met afkoopwaarde of een lijfrentecontract, de contante waarde of afkoopwaarde) aan het einde van het betreffende kalenderjaar of een andere passende referentieperiode, of, indien de rekening in de loop van het betreffende jaar is gesloten, onmiddellijk vóór de sluiting;

(5) in het geval van een conservatieve rekening:

(A) het totale brutobedrag aan rente, het totale brutobedrag aan dividenden en het totale brutobedrag aan andere inkomsten uit de op de rekening aangehouden activa, die tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode op de rekening (of namens de rekening) zijn gestort of gecrediteerd; en

(B) de totale bruto-opbrengst van de verkoop of terugkoop van een actief die tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode op de rekening is gestort of gecrediteerd, waarbij de Belgische rapporterende financiële instelling heeft opgetreden als bewaarder, makelaar, naamloze vennoot of vertegenwoordiger van de rekeninghouder;

(6) in het geval van een depositorekening, het totale brutobedrag aan rente dat tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode op de rekening is gestort of bijgeschreven; en

(7) in het geval van een rekening die niet onder de leden 2(a)(5) of 2(a)(6) van dit artikel, het totale brutobedrag dat tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode aan de rekeninghouder is betaald of bijgeschreven en dat door de Belgische rapporterende financiële instelling verschuldigd is, met inbegrip van het totale bedrag van

alle bedragen die tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode aan de rekeninghouder zijn terugbetaald.

b) In het geval van de Verenigde Staten, voor elke Belgische rapporteerbare rekening van elke Amerikaanse rapporterende financiële instelling:

- (1) de naam, het adres en het Belgische fiscale identificatienummer van elke persoon die in België woont en rekeninghouder is;
- (2) het rekeningnummer (of het functionele equivalent daarvan bij gebrek aan een rekeningnummer);
- (3) de naam en het identificatienummer van de Amerikaanse rapporterende financiële instelling;
- (4) het brutobedrag van de rente die op een depositorekening is betaald;
- (5) het brutobedrag van de dividenden uit Amerikaanse bronnen die op de rekening zijn betaald of bijgeschreven; en
- (6) het brutobedrag van andere inkomsten uit Amerikaanse bronnen die op de rekening zijn gestort of bijgeschreven, voor zover deze moeten worden aangegeven krachtens hoofdstuk 3 van subtitel A of hoofdstuk 61 van subtitel F van de Internal Revenue Code van de Verenigde Staten.

Artikel 3

(...)

7. Alle uitgewisselde informatie is onderworpen aan de geheimhoudingsverplichtingen en andere waarborgen waarin het Verdrag voorziet, met inbegrip van de bepalingen die het gebruik van de uitgewisselde informatie beperken.

8. Na de inwerkingtreding van deze overeenkomst stelt elke bevoegde autoriteit de andere bevoegde autoriteit schriftelijk in kennis wanneer zij er zeker van is dat de jurisdictie van de andere bevoegde autoriteit

(i) adequate waarborgen heeft ingesteld om ervoor te zorgen dat de overeenkomstig deze overeenkomst ontvangen informatie vertrouwelijk blijft en uitsluitend voor fiscale doeleinden wordt gebruikt, en

(ii) de nodige infrastructuur voor een doeltreffende uitwisseling (met inbegrip van processen die een tijdige, nauwkeurige en vertrouwelijke uitwisseling van informatie, een doeltreffende en betrouwbare communicatie en middelen om vragen en bezorgdheden in verband met uitwisselingen of verzoeken om uitwisseling snel op te lossen en de bepalingen van artikel 5 van deze overeenkomst toe te passen, waarborgen). De bevoegde autoriteiten zullen trachten vóór september 2015 bijeen te komen om vast te stellen dat elke jurisdictie deze beschermingsmaatregelen en infrastructuur heeft ingevoerd.

Artikel 6

1. Wederkerigheid. De regering van de Verenigde Staten is het eens met de noodzaak om gelijkwaardige niveaus van wederzijdse automatische uitwisseling van informatie met België te bereiken. De regering van de Verenigde Staten verbindt zich ertoe de transparantie verder te verbeteren en de uitwisselingsrelatie met België te versterken door regelgevende maatregelen te blijven nemen en door de goedkeuring van passende wetten te verdedigen en te ondersteunen teneinde dit gelijkwaardige niveau van automatische en wederzijdse uitwisseling van inlichtingen te bereiken.

(...)

Bijlage I

(...)

II. Bestaande rekeningen van natuurlijke personen. De identificatie van Amerikaanse aangifteplichtige rekeningen onder bestaande rekeningen van natuurlijke personen ("bestaande rekeningen van natuurlijke personen") gebeurt volgens de volgende regels en procedures.

A. Rekeningen die niet onderworpen zijn aan onderzoek, identificatie of aangifte. Tenzij de Belgische rapporterende financiële instelling anders beslist, hetzij met betrekking tot alle bestaande rekeningen van natuurlijke personen, hetzij afzonderlijk met betrekking tot een duidelijk geïdentificeerde groep rekeningen, wanneer de door België vastgestelde uitvoeringsregels in een dergelijke keuze voorzien, is het niet nodig om de volgende reeds bestaande rekeningen van natuurlijke personen te controleren, te identificeren of aan te geven als Amerikaanse aangifteplichtige rekeningen:

1. Onder voorbehoud van lid 2 van paragraaf E van dit deel, een bestaande rekening van een natuurlijke persoon waarvan het saldo op 30 juni 2014 niet hoger is dan 50.000 dollar.

(...)

V. Bespreking door het Marktenhof

V.1. OVER DE ONTVANKELIJKHEID VAN HET BEROEP

9. De bestreden beslissing werd op 24 april 2025 door de Geschillencommissie van de APD genomen. Het staat vast dat het verzoek binnen de termijn van 30 dagen bedoeld in artikel 108, §1, van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna: LCA-wet) bij de griffie van het hof is ingediend.

Het beroep is dus ontvankelijk.

V.2. OVER DE ONTVANKELIJKHEID VAN DE VRIJWILLIGE INTERVENTIE

10. Een tussenkomst is conservatoir wanneer zij tot doel heeft de belangen van de tussenkomende partij of van een betrokken partij te beschermen (art. 15 W. jud.). De rol van de conservatoire interveniënt beperkt zich tot het kiezen van partij voor een van de partijen die al bij het proces betrokken zijn. De tussenkomst is ingrijpend wanneer zij tot doel heeft een veroordeling of een rechterlijke beslissing tot vaststelling of tot stichting van rechten uit te spreken, of met andere woorden wanneer zij een nieuwe rechtsbetrekking creëert. Een vrijwillige tussenkomst mag echter geen omweg zijn om de tussenkomende partij in het gelijk te stellen.

De tussenkomst voor het Marktenhof kan alleen conservatoir zijn en moet zich beperken tot het ondersteunen van de door de verzoekers aangevoerde middelen tot nietigverklaring of tot het ondersteunen van de weerlegging van deze middelen door de verwerende instantie. In het tegenovergestelde geval moet zij worden gekwalificeerd als een ingrijpende tussenkomst en is zij niet-ontvankelijk (zie met name Brussel (Marktenhof), 10 april 2024, RG nr. 2023/AR/1335).

11. In hoofdzaak vragen de klagers om bevestiging van de bestreden beslissing en steunen zij het standpunt van de APD: het gaat om een conservatoire tussenkomst, die ontvankelijk is.

Het subsidiaire verzoek van de klagers beperkt zich daarentegen niet tot het ondersteunen van het standpunt van de APD, aangezien zij het hof verzoekt om, in het geval dat de beslissing zou worden vernietigd, in volle rechtsmacht uitspraak te doen en de beëindiging van de omstreden doorgifte van persoonsgegevens te gelasten. Een dergelijk verzoek is ingrijpend en bijgevolg niet-ontvankelijk omdat het niet binnen de wettelijke termijn is ingediend.

V.3. INHOUDELIJK

EERSTE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Schending van de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet en schending van het algemene beginsel van de rechten van de verdediging

Samenvatting van de standpunten van de partijen

12. De Belgische staat voert aan dat de vrijwillige interveniënten in hun klacht alleen de FOD Financiën hebben aangevallen, omdat hun raadsman in een belangenconflict verkeerde vanwege zijn banden met verschillende financiële instellingen. De wet van 16 december 2015 wijst echter de financiële instellingen aan als verantwoordelijken voor de verwerking in het proces van gegevensoverdracht naar de IRS. Het is dus van essentieel belang dat de financiële instellingen zich in de zaak mengen, zoals de FOD Financiën verzoekt.

De procedure voor de APD, zoals geregeld in haar huishoudelijk reglement, is in strijd met de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet en met het algemene beginsel van de rechten van de verdediging, aangezien zij niet voorziet in de mogelijkheid van gedwongen tussenkomst door de

verwerende partij voor de Geschillenkamer. Het huishoudelijk reglement van de APD moet dus worden verworpen, de bestreden beslissing moet worden vernietigd en de zaak moet worden terugverwezen naar een andere samenstelling van de Geschillencommissie, zodat de Belgische staat de financiële instellingen kan laten optreden.

Subsidiair, indien het Hof van oordeel is dat het stilzwijgen van de LCA-wet elke gedwongen tussenkomst voor de geschillencommissie uitsluit, verzoekt de Belgische staat het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de grondwettigheid van deze wet in het licht van de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet.

13. Volgens de APD is de bestreden beslissing niet in strijd met de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet en eerbiedigt zij de rechten van de verdediging. De specifieke verplichtingen van de financiële instellingen ontslaan de Belgische Staat niet van zijn verantwoordelijkheid voor de verwerking. De Geschillencommissie doet uitspraak binnen de grenzen van het aan haar voorgelegde geschil en het feit dat de financiële instellingen niet in het geding zijn betrokken, is een keuze van de Inspectiedienst.

Zij hoeft zich niet uit te spreken over de eventuele terugtrekking van de raadslieden, noch de klagers een andere advocaat op te leggen. Bovendien is de Geschillencommissie niet bevoegd om zich uit te spreken over de grondwettigheid van de procedureregels die haar werking regelen en is artikel 13 van de Grondwet niet van toepassing in het kader van een administratieve procedure zoals die voor de APD.

Het verzoek om afwijking van het reglement van orde op grond van artikel 159 van de Grondwet en het (nieuwe) verzoek om verwijzing naar een andere samenstelling van de Geschillencommissie zijn niet-ontvankelijk en ongegrond. De Belgische Staat legt niet duidelijk uit op welke wijze de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet zouden zijn geschonden, noch toont hij aan dat de rechten van de verdediging zijn geschonden. In ieder geval is er volgens de APD geen reden om een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen. Het Marktenhof beschikt over alle nodige elementen om over het geschil te beslissen.

14. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD.

Bespreking door het Hof

15. Artikel 2 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de daarin opgenomen regels *"van toepassing zijn op alle procedures, behalve wanneer deze worden beheerst door wettelijke bepalingen die niet uitdrukkelijk zijn ingetrokken of door rechtsbeginselen waarvan de toepassing niet verenigbaar is met die van de bepalingen van genoemd wetboek"*.

De Raad van State heeft weliswaar geoordeeld dat deze bepaling *"niet van toepassing is op procedures die zijn geregeld in wetgeving die specifiek betrekking heeft op administratieve rechtbanken"* (Raad van State, 10 juni 1971, Pas., 1972, IV, 71). Dit geldt echter niet voor het Marktenhof. Overigens heeft het Hof van Cassatie terecht erop gewezen dat de procedure waarop deze bepaling betrekking heeft, wordt bepaald door de aard van de rechtspraak en niet door de aard van de betwiste belangen (Cass., 11 februari 1986, Pas., I, P. 711) en de Raad van State heeft van zijn kant bevestigd dat artikel 2 van het Gerechtelijk Wetboek *"alleen van toepassing is op de procedureregels voor de rechtbanken"* (C.E., 20 december 2021, nr. 216.966; RvS, 21 december 2023, nr. 258.297) en dus, a contrario, op alle rechtbanken van de rechterlijke macht, zelfs als zij bevoegd zijn om een objectief geschil te behandelen.

16. In casu heeft de wetgever bij wet van 7 september 2023 verschillende bepalingen van de LCA-wet aangevuld om bepaalde belanghebbende derden enerzijds in staat te stellen beroep in te stellen bij de geschillencommissie tegen bepaalde beslissingen van de inspectiedienst (art. 71 en 90) en anderzijds beroep in te stellen bij het Hof van Contracten tegen beslissingen van de Geschillencommissie (art. 108, §3).

De goedkeuring van deze wet volgde op arrest nr. 5/2023 van 12 januari 2023 van het Grondwettelijk Hof, waarin artikel 108, §1* van de LCA-wet ongrondwettig verklaarde omdat deze

bepaling "geen regel bevatte op grond waarvan belanghebbenden die geen partij waren in de procedure voor de geschillencommissie van de gegevensbeschermingsautoriteit, bij het Hof van Beroep beroep konden instellen tegen de beslissing van de geschillencommissie".

17. Artikel 108 van de LCA-wet heeft specifiek betrekking op het beroep tegen beslissingen van de geschillencommissie. In de oorspronkelijke versie had het geen betrekking op derden die belang hadden bij deze beslissingen, zodat het Grondwettelijk Hof terecht kon oordelen dat deze derden van een dergelijk beroep waren uitgesloten.

18. In hoofdzaak verzoekt de Belgische Staat het Hof op grond van artikel 159 van de Grondwet het reglement van orde van de APD te verwerpen, aangezien het niet voorziet in de mogelijkheid om derden gedwongen voor de geschillencommissie te laten verschijnen.

Het is echter niet aan de APD, maar aan de wetgever om in een dergelijke procedurele mogelijkheid te voorzien, zodat een eventuele schending van de door de Belgische staat aangevoerde grondwettelijke bepalingen alleen uit de LCA-wet zou kunnen voortvloeien.

19. Subsidiair verzoekt de Belgische Staat het Hof het volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof: "Is de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, en meer bepaald afdeling 3 ervan, in overeenstemming met de artikelen 10, 11 en 13 van het Verdrag tot vaststelling van de Europese Unie, aangezien zij niet voorziet in de mogelijkheid van gedwongen tussenkomst door de verwerende partij voor de Geschillencommissie van de gegevensbeschermingsautoriteit, terwijl zij wel vrijwillige tussenkomst toestaat van elke benadeelde derde, zelfs voor het eerst in het kader van een beroep bij het Hof van Beroep voor de Overheidsopdrachten? is de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, en meer bepaald afdeling 3 daarvan, in overeenstemming met de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet?

Het door de Belgische staat aangeklaagde verschil in behandeling betreft enerzijds de categorie van partijen tegen wie een klacht is ingediend, die geen derde partij kunnen dwingen om tussen te komen, en anderzijds de categorie van benadeelde derden die kunnen tussenkomen "zelfs voor het eerst in het kader van een beroep bij het Hof van de Markten".

Er moet echter een onderscheid worden gemaakt tussen vrijwillige tussenkomst voor de contentieuze kamer en vrijwillige tussenkomst voor het Marktenhof.

Wat het tweede type tussenkomst betreft, gaat het om een procedure die losstaat van die voor de contentieuze kamer, zodat deze vrijwillige tussenkomende derden duidelijk tot een andere categorie behoren dan de partijen in de procedure voor de contentieuze kamer.

Zoals hierboven vermeld, werd deze tussenkomst ingevoerd bij de wet van 7 september 2023 om een oplossing te bieden voor de door het Grondwettelijk Hof vastgestelde ongrondwettigheid tussen enerzijds de partijen in de procedure voor de geschillencommissie, die beroep konden instellen tegen de beslissingen van deze laatste, en anderzijds de "belanghebbende derden", die niet over een dergelijk rechtsmiddel beschikten.

In beide gevallen ging het dus om interventies voor het Marktenhof. Artikel 26, § 2, lid 2, 2°, van de bijzondere wet op het Grondwettelijk Hof ontslaat echter de rechterlijke instantie, waarvan de beslissing vatbaar is voor cassatieberoep, van de verplichting om een prejudiciële vraag te stellen wanneer er duidelijk geen sprake is van schending van de aangevoerde grondwettelijke regels. Dit zou anders kunnen zijn voor het eerste type interventie, namelijk die welke kan plaatsvinden voor de Geschillenkamer. In dat geval is er namelijk sprake van twee soorten interventies met betrekking tot dezelfde procedure. Er zij echter aan herinnerd dat het hof krachtens dezelfde bepaling evenmin verplicht is het Grondwettelijk Hof te raadplegen wanneer het van oordeel is dat het antwoord op de prejudiciële vraag niet onmisbaar is voor het nemen van zijn beslissing. In casu zijn de artikelen 71 en 90 van de LCA-wet echter niet van toepassing en is er bijgevolg geen mogelijkheid dat de Belgische staat het slachtoffer is van de door hem aangevoerde discriminatie. Het hof concludeert dat er geen reden is om een prejudiciële vraag voor te leggen aan het Grondwettelijk Hof, temeer daar het Hof niet inziet in hoeverre artikel 13 van de Grondwet, dat bepaalt dat niemand "tegen zijn wil mag worden onttrokken aan de rechter die de wet hem toewijst", door het bovengenoemde dispositief zou worden geschonden of in hoeverre de rechten van verdediging van de Belgische Staat niet zouden zijn geëerbiedigd.

TWEEDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Onregelmatigheid in de samenstelling van de Geschillenkamer

Samenvatting van de standpunten van de partijen

22. Volgens de Belgische staat heeft de APD het arrest van 20 december 2023, waarbij het Hof de zaak terugverwees naar de anders samengestelde Geschillencommissie, niet nageleefd. Twee van de drie leden hebben zich eerder in de zaak uitgesproken, en het feit dat twee van de drie leden zijn gebleven, zou bovendien een schending van het beginsel van onpartijdigheid inhouden. Bovendien had de voorzitter van de bestreden beslissing deelgenomen aan de eerste beslissing en is het enige lid dat daarbij niet aanwezig was een Nederlandstalige wiens beheersing van het Frans onzeker is. De bestreden beslissing is derhalve genomen in strijd met de rechten van de verdediging, het recht om te worden gehoord, het beginsel van onpartijdigheid, alsook met de taalregels (met name artikel 41, §1°, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in administratieve aangelegenheden) en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

23. Volgens de APD heeft de Geschillencommissie in de bestreden beslissing, in de paragrafen 107 tot en met 126, reeds grotendeels op dit middel gereageerd. De nieuwe samenstelling van de Geschillencommissie voldoet aan de eisen van het arrest van het Marktenhof van 20 december 2023. De beslissing over de samenstelling is genomen in overeenstemming met artikel 43 van het ROI van de APD, waarnaar artikel 33, § 2, LCA uitdrukkelijk verwijst met betrekking tot de wijze van samenstelling van de Geschillencommissie. Aangezien de Geschillencommissie nog slechts twee Franstalige leden telde die zitting konden nemen, moest de voorzitter hen overeenkomstig de LCA, het ROI en de nota inzake taalbeleid aanwijzen. De Belgische Staat toont niet aan dat deze leden objectief of subjectief onpartijdig zouden zijn geweest. Ten slotte begrijpt de APD niet waarom artikel 41, §1, van de wet van 18 juli 1966 in deze zaak van toepassing zou zijn, aangezien de Belgische Staat niet aantoont dat de nieuwe samenstelling daar concreet in strijd mee zou zijn. In zijn verzoekschrift heeft de Belgische staat geen middel aangevoerd dat gebaseerd is op een vermeende schending van de rechten van de verdediging en het recht om te worden gehoord, zodat deze bewering te laat is en niet-ontvankelijk moet worden verklaard. Het tweede middel van de Belgische staat is derhalve niet-ontvankelijk.

24. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD.

Bespreking door het Hof

25. Er zij meteen op gewezen dat het beroep op schending van de rechten van de verdediging en het recht om te worden gehoord geen invloed heeft gehad op de uitbreiding van de verwijzing naar het Hof: het betreft slechts een argument ter ondersteuning van het tweede oorspronkelijke middel, dat reeds betrekking had op de samenstelling van de kamer voor geschillen en dat in het verzoekschrift was geformuleerd.

Dergelijke argumenten kunnen na de indiening van het verzoekschrift worden aangevoerd.

Er moet namelijk een onderscheid worden gemaakt tussen het aanvoeren van "nieuwe" middelen in de zin van artikel 744, 3° van het Gerechtelijk Wetboek en het toevoegen van gronden en/of argumenten/feiten/stukken aan het dossier bij de middelen of grieven die in het verzoekschrift zijn aangevoerd.

Bijgevolg is de exceptie van niet-ontvankelijkheid niet gegrond.

26. Het algemene beginsel van onpartijdigheid, dat van toepassing is op alle bestuursorganen en dus ook op de geschillencommissie van de APD, "houdt in dat de personen die bij een bestuursbesluit betrokken zijn, de situatie objectief moeten beoordelen, zonder vooroordelen of vooringenomenheid" (C.E., 24 februari 2025, nr. 262.465). Het verplicht de overheid zich zodanig te organiseren dat zij bij de burger geen gerechtvaardigde vrees voor partijdigheid wekt (objectieve onpartijdigheid) en verbiedt haar om bij het nemen van een administratief besluit enige vooringenomenheid of vooroordelen te uiten (subjectieve onpartijdigheid) (A. DAOUT en M. DEKLEERMAKER, "Onpartijdigheid, onafhankelijkheid en geheime stemming: 'beginselen' en toepassingen", in S. Ben Messaoud en F. Viseur (red.), *Les principes généraux de droit administratif*, Brussel, Larcier, 2017, blz. 567 e.v.).

Hoewel de schending van dit beginsel, vanuit subjectief oogpunt, voldoende is aangetoond wanneer een "schijn van partijdigheid" bij "een procespartij" "rechtmatige twijfel heeft kunnen doen rijzen over de geschiktheid om de zaak onpartijdig te behandelen", blijft het niettemin zo dat "het aan degene die beweert dat deze actor niet onpartijdig heeft gehandeld, is om hiervan het bewijs te leveren" door "precieze, wettelijk vastgestelde feiten aan te voeren die redelijke twijfel kunnen doen rijzen over de onpartijdigheid van deze actor" (C.E., 24 februari 2025, nr. 262.465). Wat de objectieve onpartijdigheid betreft, "vereist deze dat de procedure voldoende waarborgen biedt om gerechtvaardigde bezorgdheid ten aanzien van de autoriteit zelf uit te sluiten" (Idem). Ten slotte kan de onpartijdigheid van een collegiaal orgaan "alleen in twijfel worden getrokken indien enerzijds specifieke feiten die een vermoeden van partijdigheid ten aanzien van een of meer leden van dat college doen rijzen, wettelijk kunnen worden vastgesteld en anderzijds uit de omstandigheden van het geval blijkt dat de partijdigheid van dit lid of deze leden het hele college heeft kunnen beïnvloeden" (Idem).

Het algemene beginsel van onpartijdigheid "is echter alleen van toepassing voor zover het verenigbaar is met de structuur van het actieve bestuur" en, in het bijzonder, "kan kritiek op partijdigheid niet worden gebaseerd op een situatie die alleen voortvloeit uit de normale toepassing van de wet" (C.E., 24 februari 2025, nr. 262.465). De toepassing van het beginsel van structurele onpartijdigheid moet verenigbaar zijn met de aard en de eigen structuur van de administratieve autoriteit (Cass., 6 november 2023, RG nr. C.23.0092.N). Met andere woorden, het beginsel van onpartijdigheid mag niet leiden tot een te sterke beperking van de keuzes met betrekking tot de organisatie van het bestuur.

27. Wat meer specifiek de APD betreft, is het haar "taak om een klacht te behandelen met inachtneming van de AVG en de beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het beginsel van onpartijdigheid" en "is het aan de bevoegde rechtbanken om te controleren hoe de gegevensbeschermingsautoriteit de AVG, de wet van 3 december 2017 en de beginselen van behoorlijk bestuur toepast" (Grondwettelijk Hof, arrest nr. 119/2025 van 18 september 2025, B.61.2 en B.64.2).

28. Zonder op dit punt te worden betwist, voert de APD aan dat de geschillencommissie bestaat uit een voorzitter en zes leden, waarvan drie Franstaligen en drie Nederlandstaligen⁶ en dat zij er sinds jaren voor zorgt dat, wanneer een collegiaal orgaan van drie leden wordt samengesteld, dit "voor het grootste deel bestaat uit leden die behoren tot de taalrol die overeenkomt met de proceduretaal" (haar conclusies, blz. 26)⁷. Zij legt echter uit dat een van de drie Franstalige leden een belangenconflict had en dat hij overeenkomstig artikel 58, §1, van het Reglement van orde in dat geval dit belangenconflict moest melden aan de voorzitter van de kamer van geschillen, die moest beslissen over de terugtrekking van het betrokken lid (wat in dit geval ook is gebeurd).

29. Het is niet aan het Hof om zich uit te spreken over de relevantie van de beslissing van de voorzitter van de Geschillenkamer met betrekking tot het bestaan van het betwiste belangenconflict en er zijn geen aanwijzingen dat het om een manoeuvre zou gaan om het betrokken lid uit te sluiten.

Het gevolg hiervan was dat de Geschillencommissie weinig andere keuze had dan te handelen zoals zij heeft gedaan, namelijk de voorzitter van de eerste beslissing vervangen door een Nederlandstalig lid van de Geschillencommissie en twee van de Franstalige leden (de enige beschikbare) die al bij de eerste beslissing aanwezig waren, behouden om de regels na te leven

die zij zichzelf had opgelegd met betrekking tot de taalkundige samenstelling van de zetel. De Belgische staat kan zich des te minder over deze praktijk beklagen omdat hij er bovendien op aandringt dat "aangezien het een zaak betreft die in het Frans is ingeleid en in het Frans moet worden behandeld, de Geschillencommissie in deze zaak alleen uit Franstalige leden en/of Nederlandstalige leden met voldoende kennis van het Frans mocht bestaan" (conclusies, blz. 28).

30. Formeel gezien is de opdracht om de zaak door de anders samengestelde kamer te laten behandelen, nageleefd en gezien het beperkte aantal leden dat tot de ene of de andere taalrol behoort, kon de kamer eenvoudigweg niet volledig worden vernieuwd (in dezelfde zin, hoewel het om een iets andere situatie gaat, zie Brussel (Marktenhof), 22 februari 2023, RG nr. 2022/AR/889).

31. De Belgische staat is overigens bevoegd om als uitvoerende macht wetsontwerpen in te dienen om zowel de samenstelling van de geschillencommissie als de middelen waarover de APD beschikt te bepalen, en om deze als wetgevende macht goed te keuren.

32. Uit het ontbreken van "aanvullende onderzoeksmaatregelen na de verwijzing naar de anders samengestelde kamer, met name bij de banken die toch verantwoordelijk zijn voor de verwerking en als enige toegang hebben tot de verstrekte informatie" noch uit "de motivering voor het terzijde schuiven van de twee adviezen van de inspectiedienst", die "zo impliciet is dat zij onbestaande wordt " (conclusies van de Belgische Staat, blz. 29) dat de onpartijdigheid van de Geschillencommissie in twijfel zou kunnen worden getrokken.

33. Wat betreft de bewering dat "de Geschillencommissie om haar doel te bereiken haar bevoegdheden zodanig overschrijdt dat zij haar bevoegdheden te buiten gaat of zelfs misbruikt" (conclusies van de Belgische Staat, blz. 29), deze houdt verband met het derde middel dat hierna zal worden onderzocht.

34. Het Hof concludeert dat deze grief niet is bewezen.

35. De Belgische Staat beroept zich ook op de schending van artikel 41, §1, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in administratieve aangelegenheden, dat bepaalt dat "de centrale diensten in hun betrekkingen met particulieren de taal gebruiken die deze particulieren hebben gebruikt".

In zijn arrest nr. 144/2024 van 28 november 2024 dat artikel 57 van de wet van 3 december 2017, voor zover het aan de APD de bevoegdheid liet om het taalgebruik in de voor haar gevoerde procedures te bepalen, onverenigbaar was met artikel 30 van de Grondwet en dat, hoewel het aan de wetgever was om de vastgestelde ongrondwettigheid te verhelpen, het passend was om "de behandeling van procedures voor de inspectiedienst en de geschillencommissie te waarborgen" en "in afwachting van een ingrijpen van de wetgever, de wetten inzake het gebruik van talen in administratieve aangelegenheden naar analogie toe te passen op deze procedures" (C. Const., 28 november 2024, nr. 144/2024. B.9).

Hieruit volgt dat artikel 41, §1* van de gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in administratieve aangelegenheden moet worden toegepast.

36. De Belgische Staat is van mening dat de "klacht van de vrijwillige interveniënten bij de Geschillencommissie van de APD niet alleen aanleiding moest geven tot een beslissing in het Frans, maar ook in het Frans moest worden behandeld (C.E., XXX tegen Belgische Staat, arrest nr. 58.882, 27.03.1996), wat inhoudt dat alle leden van de Geschillencommissie van de APD de elementen van het dossier konden begrijpen alvorens een beslissing te nemen (C.E., XXX, arrest nr. 255.377 van 23 december 2022)" (zijn conclusies, blz. 28).

37. Hoewel de eis dat "de klacht van vrijwillige interveniënten bij de Geschillencommissie van de APD niet alleen aanleiding moet geven tot een beslissing in het Frans, maar ook in het Frans moet worden behandeld" inderdaad voortvloeit uit het bovengenoemde artikel 41, zoals wordt herinnerd in het arrest van de Raad van State van 27 maart 1996, dit geldt echter niet voor de door de Belgische staat aangevoerde eis dat alle leden van de Geschillencommissie van de APD "de elementen van het dossier hebben kunnen begrijpen alvorens een beslissing te nemen".

Het arrest van 23 december 2022 van de Raad van State dat door de Belgische staat wordt aangehaald, verwijst namelijk niet naar artikel 41 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in administratieve aangelegenheden, maar naar het beginsel van eerbiediging van de rechten van de verdediging.

In casu ziet het Hof niet in hoe artikel 41, 51°, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in administratieve aangelegenheden zou zijn geschonden, aangezien zowel het onderzoek van het dossier als de omstreden beslissing in het Frans hebben plaatsgevonden. Dit middel is dus niet gegrond.

38. Zelfs indien men ervan uitgaat dat de rechter, overeenkomstig het algemene beginsel dat hij het geschil moet beslechten volgens de op hem toepasselijke rechtsregel en derhalve de plicht heeft om deze regel vast te stellen, het Hof verplicht zou zijn om de juridische grondslag te geven die vereist is in het licht van het door de Belgische Staat aangevoerde argument (namelijk het beginsel van eerbiediging van de rechten van de verdediging), moet toch worden vastgesteld dat de conclusie zoals geformuleerd in punt 36 hierboven, hierdoor niet wordt gewijzigd.

Uit het arrest van 23 december 2022 van de Raad van State volgt immers dat het algemene beginsel van eerbiediging van de rechten van de verdediging vereist dat de eentalige stukken van een tuchtdossier worden vertaald wanneer de samenstelling van het tuchtorgaan tweetalig is, zonder dat de politieke vertegenwoordigers die er deel van uitmaken, hun kennis van het Frans en het Nederlands hoeven aan te tonen (RvS, 23 december 2022, nr. 255.377).

De grief van de Belgische Staat in deze zaak bestaat echter niet in het verwijten van het ontbreken van een vertaling in het Nederlands van de stukken van het dossier, maar in het bekritiseren van de vermeende onvoldoende kennis van het Frans door het Nederlandstalige lid dat aan de betwiste beslissing heeft deelgenomen. Er zijn echter geen aanwijzingen dat dit in deze zaak het geval zou zijn, aangezien het enkele feit dat hij zich tijdens de zitting niet heeft uitgesproken, niet voldoende is om dit te bewijzen.

Hieruit volgt dat het tweede middel, zelfs na herkwalificatie, ook op dit punt niet gegrond is.

DERDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Misbruik en machtsoverschrijding

Samenvatting van de standpunten van de partijen

39. Met zijn derde middel stelt de Belgische staat dat het aan de APD is om zich uit te spreken over de bekritiseerde verwerking in het licht van de AVG en niet om te bepalen of de regels van de AVG al dan niet aanvaardbaar zijn. De Geschillencommissie moet de AVG toepassen, in dit geval artikel 96, zonder zich een rol toe te eigenen om te controleren of deze bepaling al dan niet onverenigbaar is met de verdragen. Uit de bestreden beslissing blijkt dat de Geschillencommissie duidelijk haar bevoegdheden heeft overschreden. Door artikel 96 van de AVG niet in overeenstemming te verklaren met het VWEU, en met name met artikel 351, vanwege de tijd die sinds de vaststelling ervan is verstreken, heeft zij zich een bevoegdheid toegeëigend die voorbehouden is aan het Hof van Justitie. Om dit misbruik van bevoegdheid te rechtvaardigen, heeft zij zich ten onrechte gebaseerd op artikel 45, lid 9, AVG en de adequaatheidsbesluiten van de Europese Commissie, terwijl deze elementen haar geenszins in staat stelden de geldigheid van de AVG in het licht van de verdragen te toetsen. De Belgische staat concludeert dan ook dat de beslissing nietig moet worden verklaard wegens machtsmisbruik en misbruik van bevoegdheid.

40. Volgens de APD kan de Geschillencommissie, in het kader van haar bevoegdheid om het Unierecht uit te leggen en haar taak om toezicht te houden op de AVG, de reikwijdte van artikel 96 toetsen aan het Unierecht – met name artikel 351 VWEU – om een conforme uitlegging ervan te waarborgen. Het gaat hier niet om een herschrijving van het recht of om overschrijding van bevoegdheden. De argumentatie van de Belgische staat is gebaseerd op een onjuiste lezing van de beslissing. De Geschillencommissie heeft zich niet op artikel 351 VWEU gebaseerd om artikel 96 van de AVG terzijde te schuiven, maar heeft ernaar verwezen bij wijze van analogie om de overgangsbepaling te verduidelijken. De Geschillencommissie heeft dus binnen de grenzen van haar bevoegdheid gehandeld. In ieder geval moet voor het aantonen van misbruik van bevoegdheid worden bewezen dat de APD uitsluitend met een onwettig doel heeft gehandeld, en dat wordt door de Belgische staat niet aangetoond. De interpretatie van artikel 96 van de AVG is in overeenstemming met de voorbereidende werkzaamheden, de jurisprudentie en de beginselen van het Unierecht. Een verschil in interpretatie of methodologische kritiek vormt geen misbruik van bevoegdheid en doet geen afbreuk aan de rechtmatigheid van het besluit.

41. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD.

Bespreking door het Hof

42. Misbruik van bevoegdheid *"bestaat erin dat een administratieve autoriteit, die zowel wat de motivering als wat het dispositief van de beslissing betreft, ogenschijnlijk volkomen regelmatig handelt, opzettelijk gebruik maakt van haar bevoegdheden om uitsluitend of hoofdzakelijk een onwettig doel te bereiken, dat wil zeggen een ander doel dan het algemeen belang waarvoor haar deze bevoegdheden zijn toegekend"* (C.E., 30 november 2022, nr. 255.145; Brussel (Marktenhof), 20 december 2023, 2023/AR/801, T.F.R., 2024/13).

43. Zoals de Belgische staat aangeeft, is het aan de Geschillencommissie, die een klacht in behandeling heeft, om zich uit te spreken over de door de klager bekritiseerde verwerking in het licht van de AVG. Zij oefent daarmee de in artikel 57, lid 1, onder e), van de AVG genoemde bevoegdheden uit, waaronder die om toe te zien op de toepassing van de AVG en te zorgen voor de naleving ervan.

Deze taak houdt noodzakelijkerwijs in dat de Geschillencommissie bevoegd is om de bepalingen van de AVG te interpreteren. Daarentegen hebben noch de APD noch de nationale rechtbanken de bevoegdheid om een norm van het Unierecht ongeldig te verklaren. Het Hof van Justitie van de EU heeft zich namelijk het monopolie op deze bevoegdheid toegekend, aangezien *"verschillen tussen de rechtbanken van de lidstaten over de geldigheid van communautaire handelingen de eenheid van de communautaire rechtsorde in gevaar zouden kunnen brengen en afbreuk zouden kunnen doen aan het fundamentele vereiste van rechtszekerheid"* (HvJEU, 22 oktober 1987, Foto-Frost, C-314/85, pt. 14-15; 15 april 1997, Woodspring District Council, C-27/95, pt. 19-20; 10 januari 2006, International Air Transport, C344/04, pt. 27; 21 december 2011, Air Transport Association of America, C-366/10, pt. 47; zie ook HvJEU, 22 juni 2010, Melki, gevoegde zaken C-188/10 en C-189/10, pt. 54; 14 juni 2012, CIVAD, C533/10, pt. 40 en de aangehaalde referenties; HvJEU, 6 oktober 2015, Schrems I, C-362/14, pt. 61).

44. Dit gezegd zijnde, is het onjuist dat de Belgische staat van mening is dat *"de Geschillencommissie artikel 96 van de AVG ongeldig heeft verklaard omdat er sinds de goedkeuring van de AVG te veel tijd is verstreken. Zij heeft zich daarmee een bevoegdheid van het Hof van Justitie van de Europese Unie toegeëigend"* (haar conclusies, blz. 32).

De Geschillencommissie heeft artikel 96 van de AVG namelijk niet ongeldig verklaard, maar heeft deze bepaling toegepast door na te gaan of de FATCA-overeenkomst in overeenstemming was met het recht van de Europese Unie dat vóór de inwerkingtreding van de AVG van kracht was.

45. De overwegingen in de bestreden beschikking over de temporele toepasselijkheid van artikel 96 van de AVG komen niet neer op een ongeldigverklaring van deze bepaling, maar op een

uitlegging ervan, met name in het licht van artikel 351 VWEU en artikel 49 AVG, in die zin dat zij de lidstaten zou verplichten hun internationale overeenkomsten die dateren van vóór de inwerkingtreding van de AVG te wijzigen of in te trekken om deze in overeenstemming te brengen met de AVG.

Of deze interpretatie al dan niet juist is, is niet van belang in het licht van het aangevoerde middel, aangezien zij in beide gevallen geen misbruik van bevoegdheid aan het licht brengt.

Het middel faalt derhalve.

46. Dit middel is in ieder geval irrelevant, aangezien het betrekking heeft op motieven van de bestreden beslissing die niet de grondslag ervan vormen, aangezien de Geschillencommissie, zoals hierboven aangegeven, artikel 96 van de AVG heeft toegepast onafhankelijk van haar interpretatie met betrekking tot de toepassing ervan in de tijd.

Het is dus in ieder geval, zo niet niet-ontvankelijk, dan toch op zijn minst ongegrond.

VIERDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Schending van de motivering van administratieve handelingen

Samenvatting van de standpunten van de partijen

47. De Belgische staat voert aan dat de inspectiedienst van de APD geen inbreuk door de FOD Financiën had vastgesteld. Door zonder motivering van deze conclusies af te wijken, heeft de Geschillencommissie de wet LCA en haar (formele) motiveringsplicht geschonden, aangezien de rapporten van de Inspectiedienst in aanmerking moesten worden genomen en elke afwijking moest worden toegelicht, wat niet het geval was.

48. De APD benadrukt dat de bestreden beslissing naar behoren is gemotiveerd. De Geschillencommissie heeft kennis genomen van de materiële bevindingen van de Inspectiedienst zonder deze te wijzigen, maar legt in detail uit (§§ 196 216) waarom zij afwijkt van de op basis daarvan getrokken juridische conclusies. Het middel moet dus worden afgewezen.

49. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD.

Bespreking door het Hof

50. De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de formele motivering van administratieve handelingen verplichten de autoriteit om in deze handelingen "*de juridische en feitelijke overwegingen die aan de beslissing ten grondslag liggen*" te vermelden, met dien verstande dat deze motivering adequaat moet zijn. De motivering is adequaat in de zin van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 wanneer zij de geadresseerde in staat stelt kennis te nemen van de redenen voor de beslissing die hem betreft, waarbij de adequaatheid afhangt van alle omstandigheden van de zaak, met name van de feitelijke voorkennis die de geadresseerde heeft van de elementen van het dossier (Cass., 2 februari 2017, RG nr. C.15.0310.F).

51. Het Hof stelt vast dat de Geschillencommissie uitvoerig heeft uitgelegd waarom zij van mening was dat zij moest afwijken van de conclusies van de Inspectiedienst (zie met name §§ 152, 187-191, 197, 209 van de bestreden beslissing).

Voor het overige heeft de Geschillencommissie terecht geoordeeld dat zij weliswaar "*alleen op basis van tegenbewijs kan afwijken van de materiële bevindingen van de IS*", maar dat zij "*daarentegen vrij blijft om haar met redenen omklede beoordeling in rechte in de plaats te stellen van die van de IS, en wel op basis van de materiële bevindingen die deze laatste bij de uitoefening van zijn onderzoeksbevoegdheden heeft gedaan*" (§188).

De bestreden beslissing bevat echter een uitgebreide motivering van de redenen die de kamer van beroep ertoe hebben gebracht haar rechtsopvatting in de plaats te stellen van die van de SI, waarbij zij overigens opmerkt dat "*het eerste rapport van de SI niet concludeert dat de FATCA-overeenkomst vóór 24 mei 2016 in overeenstemming was met het recht van de Unie*" (§190).

52. Het vierde middel is bijgevolg zowel feitelijk als juridisch kennelijk ongegrond.

VIJFDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Niet-toepasselijkheid van artikel 351 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

Samenvatting van de standpunten van de partijen

53. Volgens de Belgische staat heeft de Geschillencommissie artikel 351 VWEU gebruikt om aan te tonen dat artikel 96 van de AVG niet langer van toepassing was, wat juridisch ongegrond is. Artikel 351 VWEU regelt de verenigbaarheid van bilaterale verdragen die vóór de toetreding van een staat tot de EU zijn gesloten met de EU-verdragen, terwijl artikel 96 AVG betrekking heeft op de geldigheid van internationale overeenkomsten inzake de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen of internationale organisaties die vóór 24 mei 2016 zijn gesloten. Deze twee artikelen zijn afkomstig uit verschillende instrumenten en hebben een verschillend toepassingsgebied, zodat een analogie tussen beide niet relevant is. Het gebruik van artikel 351 VWEU om de niet-toepasselijkheid van artikel 96 te rechtvaardigen, is dan ook ongepast.

54. In tegenstelling tot wat de Belgische staat suggereert, stelt de APD volgens de APD noch in de bestreden beslissing, noch in de onderhavige conclusies dat artikel 351 VWEU in deze zaak van toepassing is. Zij verwijst alleen naar artikel 351 VWEU om de interpretatie van het Hof van Justitie te vermelden, die zij van mening is dat deze naar analogie kan worden toegepast op artikel 96 van de AVG, en benadrukt daarmee de invloed van artikel 4, lid 3, VEU, toegepast in het licht van artikel 351 VWEU op artikel 96 AVG.

55. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD.

Bespreking door het Hof

56. Het Hof verwijst met betrekking tot dit middel naar de bovenstaande overwegingen (hierboven, §§543-45), die hier mutatis mutandis kunnen worden geacht te zijn overgenomen en waaruit enerzijds volgt dat dit middel in feite ontbreekt (aangezien in de bestreden beslissing geen gebruik is gemaakt van artikel 351 VWEU om aan te tonen dat artikel 96 AVG niet langer van toepassing was) en anderzijds dat het niet-ontvankelijk is, althans niet-gegrond wegens gebrek aan belang (aangezien de in dit middel aangevoerde motieven van de bestreden beslissing niet de grondslag van de bestreden beslissing vormen).

57. Het feit dat de analogie die in de bestreden beslissing wordt gemaakt tussen artikel 96 AVG en artikel 351 VWEU niet relevant zou zijn, heeft, gelet op deze overwegingen, geen invloed op de geldigheid van de bestreden beslissing.

58. Het middel is dus ongegrond.

ZESDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Mechanisme van het éénloketsysteem waarin artikel 56 van de AVG voorziet

Samenvatting van de standpunten van de partijen

59. Het zesde middel van de Belgische staat benadrukt dat, hoewel de FATCA-overeenkomst een bilaterale overeenkomst is, deze van toepassing is op alle lidstaten van de EU. De CNIL, de Franse Raad van State en de Administratieve Rechtbank van het Groothertogdom Luxemburg hebben geoordeeld dat de overeenkomst in overeenstemming is met de AVG. De klager kon deze beslissingen niet negeren en de voor de verwerking verantwoordelijken, zoals BNP, hebben (hoofd)vestigingen in Frankrijk. De Geschillencommissie heeft artikel 56, leden 1 en 2, AVG dus onjuist geïnterpreteerd.

60. De APD voert aan dat het in artikel 56 van de AVG voorziene mechanisme van één loket in dit geval niet van toepassing is vanwege artikel 55, lid 2, van de AVG. De APD is op grond van artikel 55 van de AVG en artikel 4 van de LCA als enige bevoegd om uitspraak te doen over de klacht in kwestie. De Geschillencommissie erkent dat andere nationale autoriteiten en rechtbanken zich al hebben uitgesproken over de doorgifte aan de IRS, maar elke autoriteit blijft als enige bevoegd op haar grondgebied en behoudt haar beoordelingsvrijheid. Zij is dus niet gebonden aan deze beslissingen.

61. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD.

Bespreking door het Hof

62. Artikel 56 van de AVG voorziet in een éénloketsysteem voor "*ondernemingen die in de Unie zijn gevestigd en op Europees niveau actief zijn*", waardoor de betrokken onderneming "*slechts één gegevensbeschermingsautoriteit als gesprekspartner heeft, waaraan zij verantwoording aflegt voor al haar verplichtingen uit hoofde van de AVG*", Deze autoriteit wordt de "*leidende autoriteit*" genoemd (S. POUILLAUDE, "Attraper les GAFAM", ou le guichet unique en droit de la protection des données personnelles : fonctionnement, bilan et perspectives", R.D.U.E., 2023/1, blz. 129).

Zoals bepaald in artikel 56, lid 1, onder r), van de AVG, is deze bepaling echter van toepassing "*onverminderd artikel 55*", waarvan lid 2 bepaalt dat wanneer "*de verwerking wordt uitgevoerd door overheidsinstanties of particuliere instanties op grond van artikel 6, lid 1, onder c) of e), de toezichthoudende autoriteit van de betrokken lidstaat bevoegd is*" en dat "*in dat geval artikel 56 niet van toepassing is*".

63. Dit is duidelijk het geval in deze zaak, zoals blijkt uit de bestreden beslissing: „*De klacht die ter beoordeling aan de Geschillencommissie is voorgelegd, heeft namelijk betrekking op de doorgifte (overdracht) (dat wil zeggen een verwerking in de zin van artikel 4, lid 2, van de AVG) van persoonsgegevens (in de zin van artikel 4, lid 1, van de AVG) door een Belgische overheidsinstantie (verweerster) aan een buitenlandse overheidsinstantie (de IRS) ter uitvoering van de "FATCA"-overeenkomst en de Belgische wet van 16 december 2015*" (§98).

De bestreden beslissing heeft dan ook terecht geoordeeld dat het one-stop-shopmechanisme in deze zaak niet van toepassing was.

64. Dit middel is dus kennelijk ongegrond.

ZEVENDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Schending van artikel 96 van de AVG

Samenvatting van de standpunten van de partijen

65. Het zevende middel van de Belgische staat bestaat uit twee onderdelen.

In het eerste onderdeel van zijn middel verwijt de Belgische staat de bestreden beslissing dat zij artikel 96 van de AVG heeft uitgelegd ondanks *"de duidelijkheid van de bewoordingen ervan, waardoor het beginsel van interpretatie cessat in claris en de rechtspraak van het Gerecht van de Europese Unie, volgens welke een bepaling van het Unierecht alleen dan anders dan letterlijk mag worden uitgelegd als en voor zover die bepaling niet duidelijk en nauwkeurig is, worden geschonden"*. Volgens hem moet artikel 96 zonder tijdsbeperking van toepassing zijn zolang de betrokken internationale overeenkomst niet wordt gewijzigd, vervangen of ingetrokken, en heeft de kamer van beroep zich als wetgever opgesteld, aangezien artikel 4, §3 van het VEU (dat met name het beginsel van loyale samenwerking vastlegt) in dit geval niet van toepassing is.

In het tweede onderdeel van zijn middel stelt de Belgische Staat dat de FATCA-overeenkomst op het moment van sluiting in overeenstemming was met het EU-recht, wat duidelijk blijkt uit de analyses van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in haar advies nr. 61/2014 van 17 december 2014 en uit de beraadslaging van het Sectoraal Comité voor de Federale Autoriteit AF nr. 52/2016 van 15 december 2016. Bovendien oordeelde het Grondwettelijk Hof dat de wet van 16 december 2015 en bijgevolg ook de FATCA-overeenkomst niet in strijd waren met artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM of de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens⁸. Het arrest van het Grondwettelijk Hof heeft het karakter van grondwettelijke waarheid en kan niet worden betwist op de punten waarover het een uitspraak heeft gedaan.

66. De APD is in de eerste plaats van mening, na drie richtlijnen in herinnering te hebben gebracht, dat de FATCA-overeenkomst niet in overeenstemming is met het EU-recht dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was. De CPVP is niet geraadpleegd over de FATCA-overeenkomst zelf, de wijzigingen in de wet van 16 december 2015 volstaan niet om de doeleinden van de doorgifte aan de Verenigde Staten te verduidelijken, en deze argumenten laten niet toe te concluderen dat het bestreden besluit onwettig is. In zijn arrest van 9 maart 2017 heeft het Grondwettelijk Hof slechts zeer gedeeltelijk aandacht besteed aan de wet en niet aan de conformiteit van de doorgiften naar een derde land of aan de waarborgen voor grensoverschrijdende gegevensbescherming. In ieder geval kent het Grondwettelijk Hof, wanneer het zich uitspreekt over een beroep tot nietigverklaring, bij de verwerping van dat beroep nooit een "certificaat van grondwettigheid" toe aan de bestreden wet. Als het Marktenhof twijfels heeft over de conformiteit van de FATCA-overeenkomst met het EU-recht dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was, moet het prejudiciële vragen stellen aan het Hof van Justitie.

Subsidiair wijst de Belgische staat ten onrechte aan de beslissing een reikwijdte toe met betrekking tot de temporele toepasselijkheid van artikel 96 van de AVG. Artikel 4, lid 3, VEU verplicht de lidstaten tot eerlijke samenwerking, waardoor zij internationale overeenkomsten, ook die welke vóór de inwerkingtreding van de AVG zijn gesloten, moeten onderhandelen en in overeenstemming brengen om ervoor te zorgen dat zij aan de AVG voldoen. Deze verplichting vloeit ook voort uit de ratio legis van de AVG en de aanbeveling van het EDPB om oude overeenkomsten opnieuw te beoordelen. De verwijzing van de Belgische staat naar de Franse Raad van State heeft een beperkte reikwijdte in België: artikel 96 blijft van toepassing, maar aan de voorwaarden ervan is hier niet voldaan omdat de FATCA-overeenkomst vóór 24 mei 2016 niet in overeenstemming was met het recht van de Unie, en de verwijzing naar de uitspraak van de administratieve rechtbank van Luxemburg is niet van toepassing, aangezien deze rechtbank zich niet uitspreekt over de temporele toepasselijkheid van artikel 96. Indien het Marktenhof twijfelt over de temporele toepasselijkheid van artikel 96 van de AVG, moet het prejudiciële vragen stellen aan het Hof van Justitie.

67. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD (en stellen ook prejudiciële vragen).

Bespreking door het Hof

Eerste onderdeel van het middel

68. Volgens de Belgische staat (zijn conclusies, blz. 41-42):

„Er moet ook worden herinnerd aan het beginsel dat een duidelijke bepaling niet hoeft te worden uitgelegd. Zo stelt het Hof herhaaldelijk dat „een duidelijke en nauwkeurige tekst geen uitlegging behoeft” (...).

Volgens professor Van de Kerckove, betekent "een duidelijke tekst niet interpreteren" in dit perspectief dus "een interpretatie op basis van de geest van de wet niet laten prevaleren boven een interpretatie op basis van de tekst zelf". Afgezien van de formulering van een eenvoudige "regel van intellectuele integriteit", is dit ook de strekking van artikel 5 van titel V van het (verworpen) ontwerp van het voorlopige boek van het Burgerlijk Wetboek, waarin werd bepaald dat "wanneer een wet duidelijk is, de letter ervan niet mag worden omzeild onder het voorwendsel dat men de geest ervan wil doorgronden" ".

Professor Frydman gaat nog verder en verduidelijkt dat:

" De kwaliteit van het oordeel wordt voortaan afgemeten aan de nauwkeurigheid ervan, die op haar beurt de onvoorwaardelijke onderwerping van de rechter aan de wet en de soevereine wetgever weerspiegelt. Deze eigenschappen van trouw, volgzzaamheid en zelfs volledige onderwerping worden herhaaldelijk en nadrukkelijk benadrukt door een belangrijk deel van de 19e-eeuwse rechtsleer, met name door de privatisten die het Burgerlijk Wetboek becommentariëren. Hun uitspraken geven duidelijk het idee weer dat de juistheid van het vonnis en de onderwerping aan de wil van de wetgever zwaarder moeten wegen dan het "redelijke" of "rechtvaardige" karakter in de oude betekenis van het woord. Laurent stelt dan ook ondubbelzinnig dat "de rechter niet de dienaar van de billijkheid is, maar het orgaan en de slaaf van de wet". Vanaf dat moment, zoals DURANTON bevestigt, "moet de magistraat oordelen volgens de wet, ook al is die onrechtvaardig". Daarom schrijft MOURLON: "een goede magistraat onderwerpt zijn verstand aan dat van de wet" en "wanneer de wet duidelijk is, moet de rechter die volgen, zelfs als de toepassing ervan onredelijk lijkt en in strijd is met de natuurlijke rede" ".

69. Met deze formulering suggereert de Belgische staat dat zowel wijlen professor Van de Kerckove als professor Frydman de doctrine van de duidelijke betekenis zouden onderschrijven. Op die manier vertekent hij hun uitspraken en doet hij zelfs afbreuk aan de nagedachtenis van de eerste.

Het artikel van wijlen M. van de Kerckove dat door de Belgische staat wordt aangehaald om zijn beweringen te staven, vormt in werkelijkheid "een relevante kritiek op de doctrine van de duidelijke betekenis van teksten" (Conclusies van advocaat-generaal Henkes voor het Hof van Cassatie, 14 december 2007, T.F.R., 2008/14, p. 769 en voor Cass., 25 september 2014, Pas., 2014/9, p. 1982). Om alleen de conclusie van de auteur te citeren: "Concluderend lijkt er maar één passende term te zijn om het gebruik van het begrip duidelijkheid in de zogenaamde doctrine van de "duidelijke betekenis van teksten", die nog steeds breed wordt onderschreven door ons Hooggerechtshof, te kwalificeren, namelijk die van juridische fictie. Zoals elke juridische fictie lijkt ons die van absolute tekstuele duidelijkheid, of zelfs alleen maar onafhankelijk van elke voorafgaande interpretatie, theoretisch onverdedigbaar" (M. VAN DE KERCKOVE, "La doctrine du sens clair des textes et la jurisprudence de la Cour de cassation de Belgique", in *L'interprétation en droit. Approche pluridisciplinaire*, FUSL, Brussel, 1978, p. 30).

Professor Frydman gaat niet "verder" dan M. van de Kerchove in zijn geciteerde artikel, maar vat de doctrine van de duidelijke betekenis uit de 19e eeuw samen, om vervolgens te verwijzen naar een *"fixistisch en strikt genomen conservatief concept van de kwaliteit van rechterlijke beslissingen"* dat *"vanaf het einde van de 20e eeuw onder vuur zal komen te liggen"* (F. FRYDMAN, "L'évolution des critères et des modes de contrôle de la qualité des décisions de justice" [De evolutie van de criteria en methoden voor de controle van de kwaliteit van rechterlijke beslissingen], reeks Working Papers van het Centre Perelman de philosophie du droit nr. 2007/4, blz. 6).

En terecht, want taaltheorieën en hermeneutiek hebben de beperkingen van de 'duidelijke handeling' of de 'duidelijke betekenis' aangetoond: het erkennen van de duidelijkheid van een tekst betekent simpelweg dat er geen uiteenlopende interpretaties van zijn gemaakt (Ch. PERELMAN, 'Ordre juridique et consensus', J.T., 1982, p. 133; F. Ost en M. VAN DE KERCHOVE, *De la pyramide au réseau?, Pour une théorie dialectique du droit*, Brussel, F.U.S.L., 2002, p. 416), ook al blijft deze mythe *"de naïeve opvattingen over recht en gerechtigheid, maar ook het juridische discours en zelfs de motivering van rechters blijven beïnvloeden, ook al gebruiken zij deze slechts als een gemakkelijk alibi"* (B. FRYDMAN, *Le sens des lois. Histoire de l'interprétation et de la raison juridique*, 3e ed., Brussel, Bruylant, en Parijs, L.G.D.J., 2011, pp. 670-671). Zoals advocaat-generaal Henkes opmerkt, moet de theorie dat *"interpretatio cessat in claris"* op zijn minst *"krachtig worden genuanceerd"* (zijn conclusies voor het Hof van Cassatie, 14 december 2007, T.F.R., 2008/14, p. 769 en voor Cass., 25 september 2014, Pas., 2014/9, p. 1982).

70. Ten slotte haalt de Belgische staat een arrest van 16 december 2020 aan waarin het Gerecht van de Europese Unie oordeelde *"Aangezien de letterlijke interpretatie (...) niet doorslaggevend is, herinnert het Gerecht eraan dat bij de uitlegging van een bepaling van het Unierecht niet alleen rekening moet worden gehouden met de bewoordingen ervan, maar ook met de context en de doelstellingen van de regeling waarvan zij deel uitmaakt"*, en concludeert daaruit dat *"omgekeerd een bepaling van het Unierecht alleen dan anders dan letterlijk kan worden uitgelegd indien en voor zover deze bepaling niet duidelijk en nauwkeurig is"* (conclusies, blz. 42).

Een grondigere analyse van de jurisprudentie van het Hof van Justitie doet echter twijfels rijzen over het idee van een vaste hiërarchie in de interpretatiemethoden die het Hof hanteert. Zo zijn verschillende auteurs van mening dat de teleologische interpretatie de voorkeursmethode van het Hof van Justitie is (H. GAUDIN, *Le temps et le droit communautaire. Remarques introductives autour du droit positif*, *Les dynamiques du droit européen en début de - Études en l'honneur de Jean-Claude Gautron*, Éditions A. Pedone, Parijs, 2004, blz. 355; C. FLAESCH-MOUGIN, *Typologie des principes de l'Union européenne*, in *Le droit de l'Union européenne en principes. Liber amicorum ter ere van Jean Raux*, Éd. Apogée, Rennes, 2006, p. 121). Het Gerecht heeft weliswaar de tegenovergestelde indruk kunnen wekken door te oordelen dat, aangezien *"de letterlijke, historische en systematische interpretatie"* van een verordening geen uitsluitel geeft over de reikwijdte ervan, *"de betrokken verordening moet worden uitgelegd op basis van haar doelstelling"* (T.U.E., 25 maart 1999, Gencor, T-102/96, punt 148 en de aangehaalde referenties). Er zij echter aan herinnerd dat het Hof van Justitie in zijn arrest Sturgeon heeft beslist dat Verordening nr. 261/2004 aldus moet worden uitgelegd dat passagiers van vluchten met een vertraging van ten minste drie uur kunnen worden gelijkgesteld met passagiers van geannuleerde vluchten om de uitsluitend voor laatstgenoemden voorziene compensatie te verkrijgen. Ondanks de volstrekt duidelijke bewoordingen van de tekst hebben de Europese rechters deze oplossing gebaseerd op het doel van de verordening en op de gecombineerde toepassing van de beginselen van gelijke behandeling en nuttig effect (HvJEU, 19 november 2009, Sturgeon, gevoegde zaken C-402/07 en C-432/07, pt. 40-69).

Hieruit volgt dat artikel 96 van de AVG moet worden geïnterpreteerd en dat deze interpretatie niet noodzakelijkerwijs beperkt hoeft te blijven tot de letterlijke bewoordingen ervan.

71. Voor het overige heeft het Hof reeds opgemerkt dat de bestreden beslissing artikel 96 van de AVG geenszins ongeldig heeft verklaard, maar een interpretatie van deze bepaling heeft gegeven. Ter rechtvaardiging van deze interpretatie heeft de kamer voor geschillen gebruik gemaakt van de historische, systemische en teleologische interpretatiemethoden.

Voor het overige is het niet noodzakelijk om te bepalen of deze interpretatie al dan niet moet worden bevestigd, aangezien de bestreden beslissing artikel 96 van de AVG heeft toegepast en heeft geconcludeerd dat de FATCA-overeenkomst niet in overeenstemming was met het Unierecht dat vóór de inwerkingtreding van deze bepaling van toepassing was (zie echter hierna §84).

Het eerste onderdeel van het middel, voor zover het ontvankelijk moet worden geacht gezien het bovengenoemde gebrek aan belang, is dus op zijn minst ongegrond.

Tweede onderdeel van het middel

72. Wat het tweede onderdeel betreft, moet artikel 96 van de AVG worden herhaald, dat bepaalt:

"Internationale overeenkomsten die betrekking hebben op de doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen of internationale organisaties, die vóór 24 mei 2016 door de lidstaten zijn gesloten en die in overeenstemming zijn met het Unierecht zoals dat vóór die datum van toepassing was, blijven van kracht totdat zij worden gewijzigd, vervangen of ingetrokken."

Deze bepaling stelt drie voorwaarden om een internationale overeenkomst niet in strijd te laten zijn met de AVG: de overeenkomst moet vóór 24 mei 2016 zijn gesloten, in overeenstemming zijn met het recht van de Unie zoals dat vóór die datum van toepassing was, en niet zijn gewijzigd, vervangen of ingetrokken.

73. In tegenstelling tot wat de Franse Raad van State heeft geoordeeld, is het voor de toepassing van deze bepaling niet nodig om *"in eerste instantie na te gaan"* of een vóór 24 mei 2016 gesloten overeenkomst *"voldoet aan de bepalingen van de verordening van 27 april 2016, die rechtstreeks van toepassing zijn, en alleen indien dat niet het geval is, in een tweede fase na te gaan of deze overeenkomst voldoet aan het recht van de Europese Unie zoals dat vóór de ondertekening van de verordening van toepassing was."* (C.E. fr., 19 juli 2019, §19). Integendeel, in eerste instantie moet worden nagegaan of een bilaterale overeenkomst die vóór 24 mei 2016 is gesloten, in overeenstemming is met het recht van de Unie zoals dat vóór die datum van toepassing was, in welk geval zij niet door de AVG kan worden betwist. De vraag of, in het tegenovergestelde geval, de conformiteit ervan met deze verordening moet worden gecontroleerd, zal aan het Hof van Justitie worden voorgelegd.

74. Het Hof kan evenmin de Belgische staat volgen wanneer deze stelt dat *"als het juist is dat artikel 96 van de AVG van toepassing is op de FATCA-overeenkomst, moet worden vastgesteld dat de wet van 16 december 2015 deze omzet in Belgisch recht"* en dat *"de FATCA-overeenkomst dus niet kan worden behandeld zonder de wet van 16 december 2015 te behandelen, in tegenstelling tot wat de APD beweert in haar conclusies, die door de vrijwillige interveniënten worden gevolgd"* (haar conclusies, blz. 14). Artikel 96 heeft namelijk uitsluitend betrekking op de verenigbaarheid van de internationale overeenkomst met het recht van de Unie en verwijst niet naar de nationale normen voor de omzetting van deze overeenkomst door een lidstaat. En terecht, want de ratio legis van artikel 96 is ervoor te zorgen dat de overeenkomst in overeenstemming is met dit recht van de Unie, en dus ook met de verplichtingen van het derde land dat partij is bij deze overeenkomst (verplichtingen die per definitie niet kunnen voortvloeien uit de omzettingswet van de EU-lidstaat).

75. Het Hof kan bovendien niet instemmen met de bestreden beslissing – zonder dat dit echter afbreuk doet aan de wettigheid ervan – voor zover deze in §195 stelt dat artikel 96 van de AVG

moet worden gelezen in het licht van overweging 102 van de verordening, terwijl deze overweging duidelijk betrekking heeft, zoals de Belgische staat terecht opmerkt (in zijn conclusies, blz. 46) op het sluiten van overeenkomsten na de inwerkingtreding van de AVG.

76. Ten slotte moet worden opgemerkt dat de Belgische staat niet betwist dat de doorgifte naar een derde land van persoonsgegevens die worden verwerkt of die na de doorgifte zullen worden verwerkt, niet alleen wordt geregeld door de specifieke bepalingen van hoofdstuk IV van Richtlijn 95/46/EG, maar ook door de andere regels van deze richtlijn (zie de bestreden beschikking, §194), hetgeen overigens wordt bevestigd door artikel 25 van de richtlijn, waarin wordt bepaald: „*onder voorbehoud van de naleving van de nationale bepalingen die ter uitvoering van de andere bepalingen van deze richtlijn zijn vastgesteld*”.

77. Voor het overige zijn de partijen het oneens over de vraag of de FATCA-overeenkomst in overeenstemming is met het recht van de Unie zoals dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was.

Voor de Belgische staat zou de naleving van het recht van de Unie zoals dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was, voldoende blijken uit de analyses die de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer heeft uitgevoerd in haar adviezen nr. 61/2014 van 17 december 2014⁸⁷ en nr. 28/2015 van 1 juli 2015, de verslagen van de Inspectiedienst, de beraadslaging van het Sectorcomité voor de Federale Autoriteit AF nr. 52/2016 van 15 december 2016 waarbij de FOD Financiën toestemming krijgt om de financiële gegevens van de aangifteplichtige rekeningen van Amerikaanse belastingplichtigen die hem door de financiële instellingen worden meegedeeld in het kader van de intergouvernementele FATCA-overeenkomst van 23 april 2014 tussen België en de Verenigde Staten, maar ook het arrest van 9 maart 2017 van het Grondwettelijk Hof, dat het beroep tot nietigverklaring van de wet van 16 december 2015 tot uitvoering van de FATCA-overeenkomst heeft verworpen.

78. Volgens de bestreden beslissing en de APD, schendt de FATCA-overeenkomst daarentegen het recht van de Unie zoals dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was, en met name:

- artikel 6, lid 1, onder b), van Richtlijn 95/46/EG, dat voorschrijft dat gegevens worden verzameld voor "*bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden*", een voorwaarde die ook wordt opgelegd door artikel 8, lid 2, van het Handvest van de grondrechten en die niet zou worden nageleefd door de FATCA-overeenkomst, die verwijst naar de verbetering van internationale fiscale regels, de uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Amerikaanse wet "FATCA", of naar "*fiscale doeleinden*", formules die verwijzen naar "*de uitdrukking van een algemeen, weliswaar legitiem doel*", maar niet naar de specifieke en vastgestelde doeleinden die door de richtlijn worden vereist (zoals opgemerkt door de Werkgroep artikel 29 in haar document WP 234).

- artikel 6, lid 1, onder c), van Richtlijn 95/46/EG, aangezien het door de FATCA-overeenkomst ingestelde systeem niet evenredig zou zijn, aangezien het gaat om een "*systeem voor de automatische en jaarlijkse overdracht van gegevens op basis van het criterium van Amerikaanse nationaliteit en te rapporteren bankrekeningen (artikel 2 van de "FATCA" en artikel 5 van de wet van 16 december 2015) zonder dat wordt aangegeven dat er sprake is van een schending van enige belastingwet*", en niet om een "*systeem voor de overdracht van gegevens op ad-hoc basis op verzoek van de Amerikaanse autoriteiten en op basis van aanwijzingen die deze gegevensoverdracht noodzakelijk maken, rekening houdend met de nagestreefde doelstellingen*" (§219), wat door het Hof van Justitie zou zijn veroordeeld in zijn arresten C-293/12 en C-594/12 van 8 april 2014 (pt. 58) en C-175/20 van 24 februari 2022 (pt. 74-76)⁹, aangezien de vrijstelling voor rekeningen met een saldo van minder dan \$50.000,00 niet in aanmerking kan worden genomen omdat deze afhankelijk is van de welwillendheid van de financiële instellingen (bijlage A bij het verdrag, punt II, A.1),

- de "andere waarborgen die voortvloeien uit de toepassing van Richtlijn 95/46/EG met betrekking tot automatische gegevensoverdrachten voor fiscale doeleinden " (§240), met name het ontbreken van een bewaartermijn voor de gegevens (§241) of het ontbreken in de overeenkomst van informatie die in overeenstemming is met de artikelen 10 en 11 van de richtlijn (§242).

De klagers beroepen zich ter ondersteuning van de conclusie van het bestreden besluit dat de FATCA-overeenkomst niet in overeenstemming is met het recht van de Unie zoals dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was, op het PETI-verslag van mei 2018, de nota van het Sloveense voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie van 19 oktober 2021, een verklaring van de voorzitter van de IRS van maart 2022, de aanbeveling van het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB) en het standpunt van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) in zijn advies nr. 2/2015 van 8 juli 2015.

79. Artikel 6, lid 1, onder b), van Richtlijn 95/46/EG schrijft voor dat gegevens worden verzameld voor "*bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden*". Artikel 7 bevat de beginselen met betrekking tot de rechtmatigheid van gegevensverwerking en bepaalt met name dat een dergelijke verwerking alleen mag plaatsvinden indien zij noodzakelijk is "*voor de vervulling van een taak van algemeen belang of een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag, waarmee de voor de verwerking verantwoordelijke of de derde aan wie de gegevens worden verstrekt, is belast*" (e).

Wat de identieke vereisten van de AVG betreft, heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat het vereiste dat de doeleinden van de verwerking moeten zijn (HvJEU, 24 februari 2022, "SS" SIA, C-175/20, pt. 64-66):

- vastgelegd inhoudt dat "*deze uiterlijk bij het verzamelen van persoonsgegevens moeten worden geïdentificeerd*",
- expliciet vereisen dat ze "*duidelijk moeten worden vermeld*"
- legitimiteit, wat inhoudt dat deze doeleinden een rechtmatige verwerking garanderen in de zin van artikel 6 van de AVG, dat de voorwaarde overneemt dat "*de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of een taak die verband houdt met de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen*".

Als de doeleinden noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de belastingdienst is opgedragen, volstaat deze omstandigheid om te voldoen aan de eis van rechtmatigheid, en dus aan de bovengenoemde legitimiteit, en bovendien "*moeten de inning van belastingen en de bestrijding van belastingfraude worden beschouwd als taken van algemeen belang*" (HvJEU, 24 februari 2022, "SS" SIA, C-175/20, pt. 69-70).

Artikel 6, lid 1, onder c), van Richtlijn 95/46/EG bepaalt dat persoonsgegevens "*toereikend, terzake dienend en niet bovenmatig moeten zijn, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verzameld en waarvoor zij verder worden verwerkt*".

Met betrekking tot dezelfde eis in artikel 5, lid 1, onder c), van de AVG heeft het Hof van Justitie eraan herinnerd dat "*afwijkingen van en beperkingen op het beginsel van bescherming van dergelijke gegevens zich moeten beperken tot hetgeen strikt noodzakelijk is*" en dat "*de verwerkingsverantwoordelijke, ook wanneer hij handelt in het kader van de hem toevertrouwde taak van algemeen belang, niet op algemene en ongedifferentieerde wijze persoonsgegevens mag verzamelen*" en "*zich moet onthouden van het verzamelen van gegevens die niet strikt*

noodzakelijk zijn voor de doeleinden van de verwerking" (HvJEU, 24 februari 2022, "SS" SIA, C-175/20, pt. 73-74).

Artikel 26, lid 2, van de richtlijn bepaalt bovendien dat een lidstaat "een doorgifte, of een reeks doorgiften van persoonsgegevens naar een derde land dat geen passend beschermingsniveau in de zin van artikel 25, lid 2, biedt, wanneer de voor de verwerking verantwoordelijke voldoende waarborgen biedt met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de fundamentele vrijheden en rechten van personen, alsmede met betrekking tot de uitoefening van de desbetreffende rechten (...)".

Ten slotte heeft het Hof van Justitie eraan herinnerd dat overeenkomstig artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten "elke beperking van de uitoefening van de daarin erkende rechten en vrijheden, waaronder met name het recht op eerbiediging van het privéleven, gewaarborgd door artikel 7 van het Handvest, en het recht op bescherming van persoonsgegevens, neergelegd in artikel 8 van dat Handvest, bij wet moet worden voorzien, wat met name inhoudt dat de rechtsgrondslag die een inbreuk op deze rechten toestaat, zelf de reikwijdte van de beperking van de uitoefening van het betrokken recht moet bepalen" en dat "de regelgeving die een maatregel bevat die een dergelijke inmenging mogelijk maakt, moet voorzien in duidelijke en nauwkeurige regels die de reikwijdte en de toepassing van de betrokken maatregel regelen en minimumeisen opleggen, zodat de personen van wie de persoonsgegevens zijn doorgegeven, over voldoende waarborgen beschikken om deze gegevens doeltreffend te beschermen tegen het risico van misbruik" (HvJEU, 24 februari 2022, "SS" SIA, C-175/20, pt. 54-55).

80. Dit arrest van het Hof van Justitie werpt ongetwijfeld een waardevol licht op de aan het Hof voorgelegde problematiek, uitgaande van de veronderstelling dat de lessen ervan volledig kunnen worden toegepast op Richtlijn 95/46. Uit de punten 77 en 78 hierboven blijkt echter dat er reële onzekerheid bestaat over de interpretatie die moet worden gegeven aan het recht van de Unie dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was en over de naleving daarvan door de FATCA-overeenkomst, zodat het gerechtvaardigd is om de prejudiciële vragen die in het dictum van dit arrest zijn opgenomen, aan het Hof van Justitie voor te leggen.

In tegenstelling tot wat de Belgische staat aanvoert of lijkt aan te voeren, belet het arrest van het Grondwettelijk Hof van 9 maart 2017 niet dat dergelijke vragen worden gesteld, aangezien dat arrest enerzijds alleen uitspraak doet over de grondwettigheid van de wet van 16 december 2015 (weliswaar gelezen in samenhang met artikel 8 van het EVRM) en niet over de naleving van het Unierecht door de FATCA-overeenkomst, en anderzijds omdat de nationale rechter de beoordelingen van een hogere nationale rechterlijke instantie, met inbegrip van de constitutionele rechter, terzijde moet schuiven indien deze niet in overeenstemming zijn met het Unierecht (HvJ-EU, 26 september 2024, MG, C2792/22, pt. 61-62).

81. De te stellen vragen zullen dus in de eerste plaats – naast de in §73 genoemde vraag – betrekking hebben op de voldoende bepaalde aard van de in de FATCA-overeenkomst opgenomen doelstellingen, in combinatie met de daarmee verband houdende vraag naar de evenredigheid van het bij deze overeenkomst ingestelde systeem. Het Hof is namelijk van oordeel dat de mate waarin de doeleinden van een verwerking zijn bepaald, van invloed kan zijn op de beoordeling van de evenredigheid ervan.

82. Vervolgens moet het Hof van Justitie worden geraadpleegd met name met betrekking tot artikel 26, lid 1, onder d), van de richtlijn inzake de eis van daadwerkelijke wederkerigheid en artikel 26, §2 van de richtlijn en de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, met betrekking tot de informatie die, als voldoende waarborgen, moet zijn opgenomen in de internationale overeenkomst, bedoeld in artikel 96 van de AVG, die voorziet in de doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land.

83. Het Hof van Justitie moet ook worden geraadpleegd over de bewijslast met betrekking tot de voorwaarden van artikel 96 van de AVG en over de reikwijdte daarvan, met name wat betreft de bepalingen van de AVG die niet onder een internationale overeenkomst van vóór 24 mei 2016 vallen.

84. Ten slotte vraagt het Hof zich af of het niet wenselijk zou zijn het Hof van Justitie te verzoeken zich uit te spreken over de uitlegging van artikel 96 van de AVG zoals die in de bestreden beslissing is gegeven, volgens welke deze bepaling niet inhoudt dat de lidstaten hun met de AVG onverenigbare overeenkomsten ongewijzigd mogen handhaven zolang zij het vroegere recht naleven, en dit zonder tijdslimiet, maar hen, in combinatie met het beginsel van loyale samenwerking, verplicht initiatieven te nemen om met de betrokken derde landen te onderhandelen teneinde deze overeenkomsten te wijzigen of in te trekken.

Het Hof is zich ervan bewust dat het Hof van Justitie, hoewel het van oordeel is dat de door de nationale rechter in het door hem onder zijn verantwoordelijkheid vastgestelde regelgevingskader en feitelijke kader gestelde vragen over de uitlegging van het Unierecht „*het vermoeden van relevantie genieten*”, niettemin weigert uitspraak te doen over een verzoek van een nationale rechterlijke instantie wanneer "*de gevraagde uitlegging van het Unierecht geen verband houdt met de werkelijkheid of het voorwerp van het hoofdgeding*" of "*wanneer het probleem hypothetisch van aard is*" (HvJEU, 24 oktober 2018, XC e.a., C-234/17, punt 16).

Uit het voorgaande volgt echter dat de interpretatie van artikel 96 van de AVG door de APD niet doorslaggevend is voor de beoordeling van de rechtmatigheid van het aan het Hof voorgelegde besluit, aangezien de APD in deze zaak heeft geoordeeld dat artikel 96 van toepassing was en heeft nagegaan of aan de voorwaarden voor de toepassing ervan was voldaan.

Daaruit kan echter niet worden geconcludeerd dat de interpretatie die het Hof van Justitie van artikel 96 overweegt te vragen, "*geen verband houdt met de werkelijkheid of het voorwerp van het geschil*": in werkelijkheid zou deze, gezien de volledige rechtsmacht van het Hof van Justitie, de uitkomst van het geschil kunnen beïnvloeden. Bovendien zou een antwoord van het Hof van Justitie op deze vraag welkome rechtszekerheid kunnen bieden in dit fundamentele geschil tussen de APD en de Belgische staat, een geschil dat tot andere geschillen zou kunnen leiden.

ACHTSTE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Conformiteit met de AVG

Samenvatting van de standpunten van de partijen

85. De Belgische staat benadrukt dat de Franse Raad van State heeft geverifieerd of de FATCA-overeenkomst in overeenstemming is met de primaire normen inzake gegevensbescherming. Bovendien heeft de CNIL de klachten van de Franse tegenhanger van de klagster afgewezen, wat door de Raad van State is bevestigd. Er is geen reden om hiervan af te wijken, teneinde de coherente toepassing van de AVG in de Europese Economische Ruimte te waarborgen. Ten slotte is het arrest "Schrems II" niet van toepassing, aangezien de FATCA-overeenkomst geen massale verzameling van persoonsgegevens in de zin van dat arrest inhoudt.

86. Wat betreft het arrest van de Franse Raad van State van 19 juli 2019, benadrukt de APD dat deze rechterlijke instantie geen rekening heeft kunnen houden met de jurisprudentie van het Hof van Justitie die in de paragrafen 226-236 van de bestreden beslissing wordt besproken. Hetzelfde geldt voor de beslissingen van de CNIL: die van 2015 is niet bindend voor de APD en houdt geen rekening met relevante ontwikkelingen in de rechtspraak, terwijl die van 2022 geen rekening houdt met de lessen van het Hof van Justitie die in de bestreden beslissing zijn opgenomen. Ten slotte benadrukt het Hof van Justitie in het arrest Schrems I dat de autoriteiten moeten toezien op de naleving van de AVG bij elke doorgifte naar een derde land en doorgiften die geen gelijkwaardige

bescherming bieden, moeten opschorten of verbieden. De APD moest dus nagaan of de FATCA-overeenkomst in overeenstemming was met de AVG.

87. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD.

Bespreking door het Hof

88. Het enkele feit dat de Franse Raad van State en de Franse gegevensbeschermingsautoriteit een FATCA-overeenkomst hebben goedgekeurd die gelijkwaardig is aan de AVG, betekent niet noodzakelijkerwijs dat het niet gerechtvaardigd is om het Hof van Justitie te vragen of de FATCA-overeenkomst in overeenstemming is met de AVG, aangezien:

- deze autoriteiten niet onfeilbaar zijn (zoals eerder opgemerkt, zie §73 hierboven),
- hun beslissingen betrekking hebben op een overeenkomst die weliswaar vergelijkbaar is, maar niet noodzakelijkerwijs identiek aan de met België gesloten overeenkomst ¹⁰,
- deze autoriteiten geen rekening konden houden met latere elementen, zoals het bovengenoemde arrest van het Hof van Justitie van 24 februari 2022 ¹¹, of zelfs een recent arrest van het Hof (GvE, 3 september 2025, Latombe/Commissie, TB553/23, waarin het uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1795 van de Commissie van 10 juli 2023 wordt bekrachtigd, waarin overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad wordt vastgesteld dat het EU-VS-kader voor gegevensbescherming een passend niveau van bescherming van persoonsgegevens biedt) ¹².
- De motivering van het arrest van de Raad van State van 19 juli 2019 met betrekking tot de vereisten van finaliteit en evenredigheid is op zijn zachtst gezegd beknopt, wat duidelijk te verklaren is door het feit dat de verzoekende vereniging haar grief op dit punt weinig had uitgewerkt (zie §21: *"Hoewel de verzoekende vereniging zonder nadere precisering aanvoert dat de overeenkomst van 14 november 2013 in strijd zou zijn met de vereisten van legitieme finaliteit en passende modaliteiten zoals bepaald in bovengenoemd artikel 5, blijkt uit de stukken van het dossier dat de betwiste verwerking beantwoordt aan het legitieme doel dat bestaat in het verbeteren van de naleving van de fiscale verplichtingen en voorziet in modaliteiten voor de keuze, verzameling en verwerking van gegevens die adequaat en evenredig zijn aan dit doel"*).

89. Het feit dat andere gegevensbeschermingsautoriteiten, gesteund door hoge rechtbanken zoals de Franse Raad van State of het Hof van Justitie in Luxemburg, een andere interpretatie hebben van de verenigbaarheid van de FATCA-overeenkomsten met de AVG dan de APD, is een extra reden om het Hof van Justitie te raadplegen.

Er zij namelijk aan herinnerd dat het Hof van Justitie in zijn arrest Ferreira de drievoudige uitzondering op de verplichting voor de hoogste rechterlijke instanties om een prejudiciële vraag aan het Hof voor te leggen, die voortvloeit uit zijn arrest CILFIT, heeft genuanceerd door te oordelen dat deze verplichting om een prejudiciële vraag voor te leggen opnieuw van toepassing is wanneer, naast interne verschillen in de uitlegging van een begrip uit het Unierecht, er sprake is van „terugkerende interpretatieproblemen met betrekking tot dit begrip in de verschillende lidstaten” (HvJ-EU, 9 september 2015, Ferreira e.a./Portugal, CB160/14, pt. 44-45).

Het Marktenhof is weliswaar niet aan een dergelijke verplichting onderworpen, maar niettemin versterkt een dergelijke uiteenlopende interpretatie van internationale overeenkomsten die duidelijk bindend zijn voor alle lidstaten van de Unie, de wenselijkheid om een prejudiciële verwijzing te doen. Met andere woorden, juist om *"de coherente toepassing van de AVG binnen de Europese Economische Ruimte te waarborgen, zoals de Europese wetgever dat beoogt"* (conclusies van de Belgische staat, blz. 59) te waarborgen, is het gerechtvaardigd de zaak voor te leggen aan het Hof van Justitie, dat in de beste positie is om te bepalen of – en in hoeverre – de lessen van zijn arresten Schrems II¹³ (of de andere bovengenoemde arresten) kunnen worden toegepast op de betwiste verwerkingen.

90. Het is bijgevolg aangewezen om de beslissing over het achtste middel van de Belgische Staat aan te houden in afwachting van de antwoorden van het Hof van Justitie op de hierna in het dispositief van dit arrest gestelde vragen.

NEGENDE MIDDEL VAN DE BELGISCHE STAAT: Ongegrondheid van de grieven in verband met de artikelen 5.1, onder b) en c), 5.2, 46.1 en 46.2, onder a), 14.1-2, in combinatie met artikel 12.1, 35.1 en 24 van de AVG.

Samenvatting van de standpunten van de partijen

91. Het laatste middel van de Belgische staat betreft de ongegrondheid van de grieven van de APD met betrekking tot de artikelen 5.1 b) en c), 5.2, 46.1 en 46.2 a), 14.1 en 14.2, 12.1, 35.1 en 24 van de AVG. Ten eerste is de beslissing van de CNIL toepasbaar op de AVG-regeling: de Franse FATCA-overeenkomst, die identiek is aan die van België, is in overeenstemming met de bepalingen ervan. Ten tweede is artikel 46, lid 2, onder a), van de AVG van toepassing, aangezien de doorgifte van gegevens van de FOD Financiën aan de IRS gebaseerd is op een juridisch bindend en afdwingbaar instrument. De argumenten van de vrijwillige interveniënten in deze zaak, die gebaseerd zijn op een onjuiste interpretatie van Richtlijn 95/46 en de AVG, zijn dan ook ongegrond. De Belgische staat wijst er bovendien op dat in januari 2017 een kennisgeving van de maatregelen ter bescherming van gegevens en infrastructuur is gedaan en verwijst naar het presidentieel decreet (executive order) van 7 oktober 2022 betreffende de versterking van de waarborgen voor de inlichtingenactiviteiten van de Verenigde Staten. De artikelen 46, §1 en 46, §2, a), worden dus nageleefd en de Geschillencommissie heeft ten onrechte vastgesteld dat zij zijn geschonden. Bovendien kent de Geschillencommissie, zoals reeds benadrukt, aan het arrest "Schrems II" een reikwijdte toe die het Hof van Justitie niet heeft erkend, aangezien dit arrest geen betrekking heeft op artikel 96 van de AVG, noch op de doorgifte van gegevens tussen een lidstaat en de Verenigde Staten. Zelfs indien dit arrest van toepassing zou zijn, moet eraan worden herinnerd dat de Europese Commissie op 10 juli 2023 een adequaatheidsbesluit heeft genomen, dat door het Gerecht van de EU is bekrachtigd. Dit alles toont aan dat de AVG, en met name hoofdstuk V ervan, wordt nageleefd. Bijgevolg is de doorgifte van gegevens door de FOD Financiën aan de IRS in overeenstemming met de AVG en het toepasselijke EU-recht (zoals benadrukt door de inspectiedienst van de APD in zijn onderzoeksrapport). Ten slotte zijn er geen objectieve aanwijzingen dat de FOD Financiën zich er niet van heeft vergewist dat er voldoende waarborgen zijn in het kader van de verwerking. Integendeel, uit de kennisgeving van de maatregelen ter bescherming van de gegevens en de infrastructuur blijkt dat de analyse is uitgevoerd.

De doeleinden van de verwerking zijn duidelijk omschreven in de FATCA-overeenkomst, de wet van 16 december 2015 en het multilaterale verdrag, en elk gebruik voor andere dan fiscale doeleinden is uitdrukkelijk verboden. Wat het minimalisatiebeginsel (en dus het evenredigheidsbeginsel) betreft, zijn het de financiële instellingen die ervoor instaan dat de gegevens tot een minimum worden beperkt en dat alleen de gegevens van personen die aan de criteria van de FATCA-overeenkomst voldoen, aan de IRS worden doorgegeven. Deze beginselen worden nageleefd, aangezien alleen de gegevens die nodig zijn voor de toepassing van het Verdrag van 1988 en de FATCA-overeenkomst aan de IRS worden doorgegeven. In zijn arrest van 9 maart 2017 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat dit systeem in overeenstemming is met de Grondwet. Bovendien kan de FOD Financiën deze gegevens, die betrekking hebben op Amerikaanse burgers die onder de Amerikaanse belastingwetgeving vallen, niet analyseren. Wat de beperking van de bewaartermijn betreft, worden de gegevens bewaard in een vorm die de identificatie van de betrokken personen mogelijk maakt gedurende een periode die niet langer is dan nodig is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, namelijk de termijn die is vastgesteld in zowel het Verdrag betreffende wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, ondertekend te Straatsburg op 25 januari 1988, als de FATCA-overeenkomst en de wet van 16 december 2015.

Wat betreft de rechten van de betrokken personen (informatie en transparantie) rust de informatieplicht op de financiële instellingen op grond van de wet van 16 december 2015. Niettegenstaande deze verplichting heeft de Belgische staat de burgers uitgebreide informatie verstrekt over de doorgifte van gegevens krachtens de FATCA-overeenkomst en de wet van 16 december 2015. De functie van de FOD Financiën in het kader van de FATCA-overeenkomst is uitsluitend logistiek en technisch van aard: hij bereidt de bestanden voor voor rechtstreekse doorgifte aan de IRS, zonder verantwoordelijk te zijn voor de kwaliteit van de informatie en zonder deze te kunnen wijzigen.

Ten slotte legt de Geschillencommissie ten onrechte een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) op, die niet vereist is voor de verwerking door de FOD Financiën, temeer daar de wet van 16 december 2015 de opmerkingen van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de twee adviezen over het wetsontwerp had opgenomen, het sectorcomité de doorgifte van gegevens aan de IRS heeft goedgekeurd en de in deze beraadslaging vermelde voorwaarden zijn uitgevoerd. Als er een AIPD moet worden uitgevoerd, zijn het de financiële instellingen die dat moeten doen.

De Belgische staat concludeert dat de Geschillencommissie een bevooroordeelde analyse van de wettelijke bepalingen heeft gemaakt. De sancties in verband met de artikelen 5.1 b) en c), 5.2, 46.1 en 46.2 a), 14.1 en 14.2, 12.1, 35.1 en 24 van de AVG zijn ongegrond en bevatten kennelijke feitelijke en juridische onjuistheden, en de bestreden beslissing moet worden vernietigd.

92. De APD is van mening dat de bestreden beslissing, waarin schendingen van de artikelen 5, 12, 14, 24, 35 en 46 van de AVG worden vastgesteld, gebaseerd is op een correcte toepassing van deze bepalingen en op een toereikende juridische motivering. De Geschillencommissie heeft de argumenten van de Belgische staat in de punten 244-274 van de beslissing onderzocht, en meer in het bijzonder:

- de beginselen van evenredigheid en minimale gegevensverwerking, in §§ 218 tot en met 238 van het besluit,
 - het beginsel van doelbinding, §§ 200 tot en met 217 van het besluit,
 - wat betreft de beperking van de bewaring, in § 259 van de beschikking,
 - wat betreft de rechten van de betrokkene (en de identiteit van de schuldenaar van de verplichtingen) in §§ 260-261 en §§ 280-301 van het besluit,
- de argumenten met betrekking tot de AIPD en het beginsel van verantwoordingsplicht in §§ 302-322 en §§ 325-330 van het besluit.

De APD herinnert er bovendien aan dat de door de AVG vereiste waarborgen in de FATCA-overeenkomst zelf moeten zijn opgenomen en dat uit de door de Belgische staat verstrekte tabel niet blijkt dat de IRS deze verplichtingen nakomt. Wat de rechten van de betrokkene betreft, is de Belgische staat als enige verantwoordelijk voor zijn informatieplicht en kan hij zich niet beroepen op financiële instellingen om zijn verplichtingen in zijn plaats na te komen. Wat artikel 22 van de AVG betreft, is in de FATCA-overeenkomst geen garantie opgenomen dat de IRS geen geautomatiseerde beslissingen neemt, waardoor het argument van de Belgische staat niet relevant is. Bovendien betwist de Belgische staat niet dat er geen beroepsmechanisme is voorzien ten behoeve van de personen die betrokken zijn bij de verwerkingen die worden uitgevoerd in het kader van de FATCA-overeenkomst.

De Belgische staat tracht ten onrechte de zaak te laten herzien, terwijl het Marktenhof niet in de plaats kan treden van de APD, die over een discretionaire bevoegdheid beschikt. Er is geen sprake van een kennelijke fout, onwettigheid of schending van de beginselen van behoorlijk bestuur.

93. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD.

Bespreking door het Hof

94. Indien het Hof van Justitie in zijn antwoorden tot de conclusie komt dat alle of een deel van de bepalingen van de AVG van toepassing zijn op de FATCA-overeenkomst, moet de rechtsgeldigheid van het bestreden besluit op deze punten worden getoetst.

95. Dezelfde redenen als hierboven vermeld rechtvaardigen echter dat het Hof van Justitie reeds bepaalde vragen worden gesteld over de verenigbaarheid van de FATCA-overeenkomst met de bepalingen van de AVG.

96. Deze vragen zullen met name betrekking hebben op de eerbiediging door de FATCA-overeenkomst van artikel 5, lid 1, onder b) en c), van de AVG, om dezelfde redenen als die welke reeds zijn genoemd (§78-80).

97. Het Hof van Justitie zal ook moeten worden geraadpleegd over de reikwijdte van Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1795 van de Commissie van 10 juli 2023, waarin overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad dat het EU-VS-kader voor gegevensbescherming een passend niveau van bescherming van persoonsgegevens biedt.

In de bestreden beslissing wordt namelijk zonder verdere precisering vermeld dat er *"geen adequaatheidsbesluit bestaat voor de doorgifte van de gegevens van de eerste klager (en meer in het algemeen van Belgische toevallige Amerikanen (waarvan de tweede klager de belangen verdedigt) aan de IRS in de Verenigde Staten, aangezien het "Privacy Shield" – die overigens door het Hof van Justitie van de Europese Unie in het reeds genoemde arrest "Schrems I" ongeldig is verklaard – niet van toepassing is op dit soort doorgiften, evenmin als het adequaatheidsbesluit van 10 juli 2023, hetgeen door de partijen niet wordt betwist"* (§247), terwijl de Belgische staat deze beslissing vermeldt alsof het vanzelfsprekend is dat zij op hen van toepassing is (zijn conclusies, blz. 68) en de APD zich ertoe beperkt dit laatste standpunt te betwisten door erop te wijzen dat deze argumenten *"door de Geschillencommissie zijn onderzocht in §§ 244 tot 274 van de bestreden beslissing, waarnaar wordt verwezen"* (zijn conclusies, blz. 56).

Deze kwestie is echter niet onbelangrijk, aangezien artikel 46 alleen van toepassing is *"bij gebrek aan een besluit krachtens artikel 45, lid 3"*, van de AVG. Het zou dan ook wenselijk zijn om ook het Hof van Justitie om opheldering te vragen over dit punt.

98. Indien het Hof van Justitie van oordeel zou zijn dat deze beschikking niet van toepassing is op de betwiste doorgiften, moet het Hof ook worden verzocht zich uit te spreken over de reikwijdte van artikel 46, en meer in het bijzonder over de *"passende waarborgen"* die door de voor de verwerking verantwoordelijke moeten worden geboden, waarborgen die kunnen worden verstrekt door *"een juridisch bindend en afdwingbaar instrument tussen overheidsinstanties of -organen"* (art. 46, lid 2, onder a).

De *"passende waarborgen"* worden niet opgesomd in artikel 46 en de prejudiciële vraag zal worden geformuleerd op basis van, zoals de APD suggereert, de richtsnoeren 2/2020 van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming van 15 december 2020 (EDPS), die gedeeltelijk zijn opgesteld op basis van de jurisprudentie van het Hof van Justitie.

De interpretatie van het begrip *"bindend rechtsinstrument"* moet eveneens worden verduidelijkt, aangezien de APD van mening is dat het uitsluitend om de FATCA-overeenkomst gaat, terwijl de Belgische staat stelt dat deze *"bestaat uit de FATCA-overeenkomst en de wet van 16 december 2015, die een onlosmakelijk geheel vormen"* (conclusies, blz. 65) en opmerkt dat deze wet, zoals aanbevolen door de EDPS, niet alleen definities van basisbegrippen bevat, maar ook een termijn voor het bewaren van gegevens (namelijk 7 jaar) ¹⁴.

99. Aangezien hoofdstuk V van de AVG, betreffende de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen of internationale organisaties, voorziet in een trapsgewijs systeem dat zich mogelijk

in drie fasen voltrekt (art. 45, art. 46 en art. 49), moet ook een prejudiciële vraag worden gesteld over de uitlegging van artikel 49 van de AVG (en meer bepaald met betrekking tot §276 van de bestreden beslissing: "*De Geschillencommissie wijst de toepassing van artikel 49, lid 1, onder d), van de AVG in deze zaak af. Zij herinnert eraan dat deze afwijking, die noodzakelijkerwijs restrictief moet worden geïnterpreteerd, alleen van toepassing is wanneer de doorgiften zijn toegestaan om redenen van zwaarwegend algemeen belang in een geest van wederkerigheid, waarbij deze doorgiften echter niet op grote schaal en op systematische wijze mogen plaatsvinden, zoals in deze zaak het geval is*").

100. Een laatste vraag betreft de informatieplicht van de verwerkingsverantwoordelijke (en meer specifiek met betrekking tot de vierde vraag, eerste streepje, voorgesteld door de klagers: "*artikel 5, lid 1, onder a), van Verordening (EU) 2016/679 en de artikelen 12 en 14 van diezelfde verordening, of zelfs artikel 11 van Richtlijn 95/46/EG (rekening houdend met de mogelijke toepassing van artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679), voor zover de belastingdienst van de lidstaat de betrokkenen niet zelf de daarin vermelde informatie verstrekt? Zo nee, is het dan aan de belastingdienst van de lidstaat om te bewijzen dat een andere persoon, met name de financiële instelling die haar de betrokken persoonsgegevens heeft verstrekt, deze informatie heeft verstrekt?*" En in §282 van de bestreden beslissing: "*De in artikel 14.5. a) van de AVG, op grond waarvan de verwerkingsverantwoordelijke de betrokkene moet informeren "behalve wanneer en voor zover" deze reeds over deze informatie beschikt, moet bovendien binnen de strikte grenzen van de tekst worden toegepast. Het spreekt voor zich dat artikel 14, lid 5, onder a), van de AVG alleen kan worden ingeroepen indien de informatie reeds is verstrekt met betrekking tot dezelfde verwerking*" (101).

101. Voor het overige lijkt het niet nodig om het Hof van Justitie, althans in dit stadium, te raadplegen over de uitlegging van de andere bepalingen van de AVG waarvan de schending in de bestreden beslissing is vastgesteld.

Het zal zich in de tussentijd uitspreken over zowel dit middel als de andere middelen van de partijen, met name het tiende middel van de APD, volgens hetwelk het Hof in deze zaak geen gebruik zou moeten maken van zijn bevoegdheid tot volledige rechtspraak.

Overeenkomstig de wens van het Hof van Justitie zal het hof de in het dictum opgenomen vragen in een afzonderlijk en beknopter document toezenden.

OM DEZE REDENEN, HET MARKTENHOF,

Gezien de bepalingen van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik van talen in gerechtelijke aangelegenheden,

Na contradictoire uitspraak,

Verklaart het beroep ontvankelijk,

Verklaart de vorderingen tot tussenkomst ontvankelijk voor zover zij strekken tot bevestiging van de bestreden beslissing en niet-ontvankelijk voor zover zij subsidiair zijn,

Verwijst de zaak naar het Hof van Justitie van de Europese Unie voor een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1) Is, gelet op artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (AVG), een

internationale overeenkomst die vóór 24 mei 2016 door een lidstaat is gesloten en die de doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land inhoudt, in overeenstemming is met het recht van de Unie zoals dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was, en meer in het bijzonder met artikel 6, lid 1, onder b), c) en e) van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, in voorkomend geval in samenhang met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, voor zover deze overeenkomst voorziet in de automatische doorgifte, met inachtneming van de vertrouwelijkheidsregels, aan dat derde land van informatie over de financiële rekeningen van alle onderdanen van dat land (informatie die in de praktijk met name betrekking heeft op de automatische overdracht, met inachtneming van de vertrouwelijkheidsregels, naar dat derde land van informatie over de financiële rekeningen van alle onderdanen van die staat (informatie die in de praktijk met name bestaat uit de naam, het adres, het fiscale identificatienummer (NIF) dat door de staat van verblijf aan de rekeninghouder is toegekend, de geboortedatum, het rekeningnummer, het saldo of de waarde van de rekening aan het einde van het betreffende kalenderjaar of een andere passende referentieperiode, bepaalde gegevens in het geval van een effectenrekening, een depositorekening of een ander type rekening) zonder voorafgaande selectie van rekeningen die een risico op belastingontduiking inhouden, zonder beperking in de tijd van de in deze overeenkomst voorziene bewaring van de gegevens en waarbij de toepassing van de in de bijlage voorziene drempel van 50.000 dollar afhankelijk is van de welwillendheid van de financiële instellingen?

2) Kan een dergelijke overeenkomst worden gerechtvaardigd op grond van artikel 26, lid 1, onder d), van bovengenoemde richtlijn 95/46/EG indien het betrokken derde land geen daadwerkelijke wederkerigheid garandeert?

3) Moet artikel 26, lid 2, van de bovengenoemde richtlijn 95/46/EG, gelezen in samenhang met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, aldus worden uitgelegd dat de in deze bepaling bedoelde voldoende waarborgen:

- met name betrekking hebben op de vermelding van de bewaartermijn van de gegevens in de zin van artikel 6, lid 1, onder r), e), van de richtlijn en de in de artikelen 10 en 11 bedoelde informatierechten?
- de omschrijving van de reikwijdte van de beperking van het recht op eerbiediging van het privéleven en het recht op bescherming van persoonsgegevens omvatten?
- in geval van een overeenkomst die voorziet in de doorgifte van persoonsgegevens, moeten zij uitdrukkelijk in die overeenkomst worden opgenomen?

4) Indien deze derde vraag geheel of gedeeltelijk bevestigend wordt beantwoord, is dan, gelet op artikel 96 van de AVG, een internationale overeenkomst die vóór 24 mei 2016 door een lidstaat is gesloten en die de doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land inhoudt, in overeenstemming met het recht van de Unie zoals dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was, en meer in het bijzonder artikel 26, lid 2, van de bovengenoemde Richtlijn 95/46/EG, in voorkomend geval gelezen in samenhang met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, indien deze overeenkomst niet uitdrukkelijk voorziet in de voldoende waarborgen als bedoeld in die bepaling?

5) Indien het antwoord op de eerste en/of de tweede en/of de vierde vraag bevestigend is, moet de doorgifte van persoonsgegevens op grond van deze internationale overeenkomst dan niettemin sinds 24 mei 2018 voldoen aan de bepalingen van de AVG met betrekking tot aangelegenheden die niet specifiek in deze overeenkomst worden genoemd of daarvan zijn uitgesloten, en met name de artikelen 5.2, 12, 14, 24 en 35?

6) Rust de bewijslast voor de naleving van de voorwaarden van artikel 96 van de AVG bij de verwerkingsverantwoordelijke?

7) a. Moet artikel 96 van de AVG, afzonderlijk of in combinatie met artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, artikel 351 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, aldus worden uitgelegd dat de lidstaten verplicht zijn alles in het werk te stellen om de internationale verdragen waarbij zij partij zijn en die niet in overeenstemming zijn met de bepalingen van deze verordening, te wijzigen, te vervangen of op te zeggen?

b. Kan een lidstaat die in 2025 niet alles in het werk heeft gesteld om een internationaal verdrag waarbij hij partij is en dat niet in overeenstemming is met de bepalingen van de AVG, te wijzigen, te vervangen of op te zeggen, zich beroepen op artikel 96 van die verordening om gedragingen te rechtvaardigen die onverenigbaar zijn met die verordening?

8) Indien de eerste, tweede of vierde vraag ontkennend wordt beantwoord:

a. moet een dergelijke overeenkomst dan ambtshalve door de nationale rechter terzijde worden geschoven?

b. moet de nationale rechter nagaan of een dergelijke overeenkomst in overeenstemming is met de AVG?

9) Indien het antwoord op de eerste, tweede of vierde vraag ontkennend is en het antwoord op de achtste vraag, onder b), bevestigend is, is een internationale overeenkomst zoals beschreven in de eerste vraag dan in overeenstemming met de AVG, en meer bepaald met artikel 5, lid 1, onder b) en c), in voorkomend geval in samenhang met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten?

10) Is Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1795 van de Commissie van 10 juli 2023, waarbij overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad dat het kader voor gegevensbescherming EU-VS een passend niveau van bescherming van persoonsgegevens biedt, een adequaatheidsbesluit in de zin van artikel 45, lid 3, van de AVG met betrekking tot de betwiste gegevensdoorgiften, die voor fiscale doeleinden worden uitgevoerd?

11) Indien de eerste, de tweede of de vierde vraag ontkennend wordt beantwoord en de achtste vraag, sub b), bevestigend, moet artikel 46 van de AVG dan aldus worden uitgelegd dat:

- de passende waarborgen waarnaar hij verwijst, hebben betrekking op alle of een deel van de volgende waarborgen: (1) de definities van de basisbegrippen (waaronder de volgende begrippen: "persoonsgegevens", "verwerking van persoonsgegevens", "verwerkingsverantwoordelijke", "verwerker", "ontvanger" en "gevoelige gegevens" (2), de basisbeginselen inzake gegevensbescherming (waaronder de beginselen van "doelbinding", "nauwkeurigheid en minimalisering" (of evenredigheid), beperking van de bewaartermijn van gegevens (3) de rechten van de betrokkenen (met name het recht op informatie, het recht op toegang, het recht op rectificatie, het recht op verwijdering, het recht op beperking of het recht van bezwaar, het recht om niet te worden onderworpen aan een geautomatiseerde individuele beslissing in de zin van artikel 22 van de AVG, alsmede de wijze waarop deze rechten kunnen worden uitgeoefend) (4) de beperking van de verdere doorgifte en het delen van gegevens (5) doeltreffende rechtsmiddelen, (6) controlemechanismen en (7) het beginsel van verantwoordingsplicht?

- moeten deze waarborgen expliciet worden opgenomen in het bindende rechtsinstrument bedoeld in artikel 46, lid 2, onder a), van de AVG?

- Is dit bindende rechtsinstrument, wanneer er een verdrag bestaat dat de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen regelt, uitsluitend dat verdrag, of kan het ook het nationale omzettinginstrument omvatten?

12) Indien de eerste, de tweede of de vierde vraag ontkennend wordt beantwoord en de achtste vraag, sub b), bevestigend:

- a. Moet artikel 49, lid 51, onder d), van de AVG aldus worden uitgelegd dat het een internationale overeenkomst inzake de doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land, die voorziet in de automatische doorgifte naar dat derde land van financiële informatie over alle onderdanen van dat land (zoals gespecificeerd in de eerste vraag) voor fiscale doeleinden, toestaat of verbiedt?
- b. Is de mate van wederkerigheid van de gegevensuitwisseling een relevant criterium om het antwoord op deze vraag te bepalen?

13) Indien de eerste, de tweede of de vierde vraag ontkennend wordt beantwoord en de achtste vraag, sub b), bevestigend:

- a. Kan de "informatie" waarop de vrijstelling van informatieverstrekking van artikel 14, lid 5, onder a), van de AVG betrekking heeft, zijn verstrekt door de verwerkingsverantwoordelijken die de gegevens rechtstreeks bij de betrokkene hebben verzameld?
- b. Wie draagt in dat geval de bewijslast dat de informatie is verstrekt, met name gelet op artikel 5, lid 1, onder a), en artikel 5, lid 2, van de AVG?

Voor het overige wordt de uitspraak aangehouden.

Schort de procedure op totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie in deze zaak uitspraak heeft gedaan.

Aldus geoordeeld en uitgesproken in de openbare zitting van de 19e kamer A van het hof van beroep van Brussel, afdeling Afdeling Marktenhof, op 26 november 2025,

In aanwezigheid van:

A.-M. WITTERS, waarnemend voorzitter,
J. VAN MEERBEECK, raadsheer,
A. BOSSUYT, raadsheer,
A. MONIN, griffier,

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

Ingediend door **de 19e kamer A van het Hof van Beroep te Brussel (het Marktenhof)** in de zaak tussen:

DE BELGISCHE STAAT, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0308.357.753, met maatschappelijke zetel te 1030 SCHAARBEEK, North Galaxy Towers, Koning Albert I-laan 33,

tegen

DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VOOR GEGEVENSBE SCHERMING, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0694.679.950, met maatschappelijke zetel te 1000 BRUSSEL, Persstraat 35,

In aanwezigheid van:

(...)

De ACCIDENTAL AMERICANS ASSOCIATION OF BELGIUM (AAAB), geregistreerd in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0735.382.140, met maatschappelijke zetel te 1160 OUDERGEM, Albert Crommelynckkring 4 bus 7,

I. De feiten en de voorgeschiedenis van de procedure

1. Het beroep heeft betrekking op de bestreden beslissing van de Geschillencommissie van de APD van 24 april 2025 in DOS-2021-00068 betreffende de *"Klacht over de doorgifte door de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën van persoonsgegevens aan de Amerikaanse belastingautoriteiten ter uitvoering van de FATCA-overeenkomst"*. Deze beslissing volgt op een arrest van 20 december 2023 van het Marktenhof, in andere samenstelling, dat een beslissing van 24 mei 2023 van de APD nietig verklaarde en de zaak terugverwees naar de APD. De relevante feiten en procedurele elementen kunnen als volgt worden samengevat:

- op 23 april 2014 werd de *"Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Verenigde Staten van Amerika ter verbetering van de internationale naleving van de belastingwetgeving en ter uitvoering van FATCA"* (hierna de FATCA-overeenkomst, verwijzend naar de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act) tussen de Verenigde Staten en de Belgische staat ondertekend, *"om de naleving van de fiscale verplichtingen op internationaal niveau te verbeteren en de FATCA-wet ten uitvoer te leggen op basis van nationale aangifteverplichtingen en wederzijdse automatische uitwisselingen overeenkomstig het Verdrag"* betreffende wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, ondertekend te Straatsburg op 25 januari 1988,

- Deze overeenkomst heeft met name tot doel het verzamelen van relevante informatie door de Amerikaanse belastingdienst (Internal Revenue Service of IRS) te vergemakkelijken met het oog op een eventuele belastingheffing van Amerikanen die in het buitenland wonen. De Amerikaanse regering heeft soortgelijke, zo niet identieke overeenkomsten gesloten met verschillende staten (waaronder die van de Europese Unie), waarin is bepaald dat financiële gegevens door de nationale financiële instellingen moeten worden doorgegeven aan de nationale belastingdienst van die staten en vervolgens aan de IRS.

- deze overeenkomst is ten uitvoer gelegd bij de Belgische wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor fiscale doeleinden (hierna de wet van 16 december 2015 genoemd),
- de klager, die zichzelf omschrijft als een "toevallige Amerikaan" in die zin dat hij de Amerikaanse nationaliteit heeft verworven omdat hij op Amerikaans grondgebied is geboren, maar zonder andere banden met dat land te hebben (een concept dat geen juridische betekenis heeft), heeft in de loop van 2020 verschillende brieven van zijn bank ontvangen waarin hij werd verzocht een specifiek formulier van de Amerikaanse autoriteiten in te vullen met betrekking tot informatie over hem die de bank aan hen zou verstrekken,
- op 22 december 2020 hebben de klager en de klagster een klacht ingediend bij de APD, waarin zij de volgens hen onrechtmatige doorgifte van persoonsgegevens door de FOD Financiën aan de Amerikaanse belastingdienst in het kader van de toepassing van de FATCA-overeenkomst aan de kaak stelden,
- bij brief van 12 februari 2021 heeft de eerstelijnsdienst van de APD de klager meegedeeld dat zijn beroep niet-ontvankelijk was omdat het niet voldeed aan de voorwaarden van artikel 220, §2, 3° en 4° van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens,
- de klacht van de klager werd daarentegen ontvankelijk verklaard en doorgestuurd naar de Geschillencommissie van de APD, die de inspectiedienst van de APD om een onderzoek heeft verzocht.
- deze dienst heeft op 26 mei 2021 een eerste rapport ingediend en geconcludeerd dat er "*geen duidelijke schending van de AVG*" was,
- op 24 juni 2021 heeft de Geschillencommissie de inspectiedienst om een aanvullend rapport gevraagd om met name na te gaan of er al dan niet passende waarborgen zijn ingesteld met betrekking tot de doorgifte naar de Verenigde Staten en de verdere verwerking voor andere doeleinden, de bewaartermijn van de gegevens, de nauwkeurige identificatie van de doorgegeven gegevens, het al dan niet bestaan van een wederkerigheidsclausule en, in voorkomend geval, de concrete toepassing ervan in de praktijk,
- op 9 juli 2021 heeft de klager een tweede klacht ingediend en verzocht om tijdelijke opschorting van de gegevensoverdracht,
- op 10 augustus 2021 heeft de inspectiedienst dit verzoek afgewezen,
- op 14 september 2021 heeft de Inspectiedienst een nieuw rapport ingediend en bevestigd dat er geen sprake was van een inbreuk op de AVG;
- op 4 oktober 2021 weigerde de Belgische staat gevolg te geven aan de verzoeken van de klagers, waartegen beroep werd ingesteld bij de Raad van State,
- op 5 oktober 2021 verklaarde de eerstelijnsdienst de tweede klacht van de klager ontvankelijk, die vervolgens aan de eerste klacht werd toegevoegd,
- op 24 mei 2023 heeft de Geschillencommissie bovengenoemde beslissing nr. 61/2023 uitgesproken, waarin zij concludeerde dat er sprake was van een schending van verschillende bepalingen van de AVG en sancties oplegde aan de Belgische staat,
- bij verzoekschrift van 14 juni 2023 heeft de Belgische staat bij het Hof van Justitie beroep ingesteld tot opschorting en nietigverklaring van beslissing 61/2023,

- op 27 juni 2023 hebben de klagers een verzoek tot vrijwillige tussenkomst ingediend,
- op 28 juni 2023 heeft het Marktenhof een tussenarrest (2023/AR/801) gewezen waarbij het de tenuitvoerlegging van besluit 61/2023 met onmiddellijke ingang heeft opgeschort, totdat het zich ten gronde heeft uitgesproken over het beroep tot nietigverklaring,
- in zijn bovengenoemde arrest heeft het Marktenhof het beroep gegrond verklaard en de beslissing van 24 mei 2023 vernietigd, de zaak terugverwezen naar de Geschillenkamer, in een andere samenstelling, opdat deze opnieuw, met opgave van redenen, ten gronde uitspraak zou doen, rekening houdend met de in het arrest uiteengezette overwegingen, en verklaard dat het in dit stadium er geen reden was om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie,
- op 24 april 2025 heeft de Geschillencommissie een nieuwe beslissing in deze zaak genomen, die de beslissing vormt die momenteel voor het Marktenhof wordt aangevochten en waarin de Belgische staat wordt berispt wegens schending van de artikelen 5.1.b) en 5.1, c), 5.2, 12.1, 14, 24, 35.1, 46.1 en 46.2.a) van de AVG.

Het beroep van de Belgische staat strekt in wezen tot nietigverklaring van deze beslissing (en verzoekt subsidiair om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie). De APD verzoekt het hof het beroep ontvankelijk maar ongegrond te verklaren en verzoekt subsidiair ook om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie. De vrijwillige interveniënten steunen het standpunt van de APD en stellen eveneens voor om subsidiair prejudiciële vragen te stellen.

II. De relevante bepalingen van het nationale recht en het recht van de Unie

2. De a priori relevante bepalingen van het Unierecht zijn:

- de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten,
- Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (hierna "Richtlijn 95/46" genoemd), en meer bepaald de artikelen 6, 25 en 26 daarvan;
- de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), en meer bepaald de artikelen 5, 12.1, 14.1 en 14.2, 24, 35.1, 45.3, 46.1 en 46.2, a), 55, 56 en 96.

Het toepasselijke internationale en Belgische wettelijke kader bestaat uit de Belgische wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen door Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor fiscale doeleinden, en uit de FATCA-overeenkomst, waarvan de relevante bepalingen hieronder worden weergegeven (volgens de vertaling van de partijen):

Artikel 2.

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 3 van deze overeenkomst verkrijgt elke partij de in lid 2 van dit artikel bedoelde informatie voor alle te rapporteren rekeningen en wisselt zij deze informatie jaarlijks automatisch uit met de andere partij overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst.

2. De informatie die moet worden verkregen en uitgewisseld, is:

a) In het geval van België, voor elke Amerikaanse aangifteplichtige rekening van elke Belgische aangifteplichtige financiële instelling:

(1) de naam, het adres en het Amerikaanse fiscale identificatienummer van elke Amerikaanse persoon die houder is van deze rekening en, in het geval van een niet-Amerikaanse entiteit waarvoor, na toepassing van de in bijlage I beschreven redelijke zorgvuldigheid, blijkt dat een of

meer personen die zeggenschap over deze entiteit hebben, bepaalde Amerikaanse personen zijn, de naam, het adres en het Amerikaanse fiscale identificatienummer (indien van toepassing) van deze entiteit en van elk van deze bepaalde Amerikaanse personen;

(2) het rekeningnummer (of het functionele equivalent daarvan bij gebrek aan een rekeningnummer);

(3) de naam en het identificatienummer van de Belgische rapporterende financiële instelling;

(4) het saldo of de waarde van de rekening (met inbegrip van, in het geval van een verzekeringsovereenkomst met afkoopwaarde of een lijfrentecontract, de contante waarde of afkoopwaarde) aan het einde van het betreffende kalenderjaar of een andere passende referentieperiode, of, indien de rekening in de loop van het betreffende jaar is gesloten, onmiddellijk vóór de sluiting;

(5) in het geval van een conservatieve rekening:

(A) het totale brutobedrag aan rente, het totale brutobedrag aan dividenden en het totale brutobedrag aan andere inkomsten uit de op de rekening aangehouden activa, die tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode op de rekening (of namens de rekening) zijn gestort of gecrediteerd; en

(B) de totale bruto-opbrengst van de verkoop of terugkoop van een actief die tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode op de rekening is gestort of bijgeschreven, waarbij de Belgische rapporterende financiële instelling heeft opgetreden als bewaarder, makelaar, naamloze vennoot of vertegenwoordiger van de rekeninghouder;

(6) in het geval van een depositorekening, het totale brutobedrag aan rente dat tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode op de rekening is gestort of bijgeschreven; en

(7) in het geval van een rekening die niet onder de leden 2(a)(5) of 2(a)(6) van dit artikel, het totale brutobedrag dat tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode aan de rekeninghouder is betaald of bijgeschreven en dat door de Belgische rapporterende financiële instelling verschuldigd is, met inbegrip van het totale bedrag van alle bedragen die tijdens het kalenderjaar of een andere passende referentieperiode aan de rekeninghouder zijn terugbetaald.

b) In het geval van de Verenigde Staten, voor elke Belgische aangifteplichtige rekening van elke Amerikaanse rapporterende financiële instelling:

(1) de naam, het adres en het Belgische fiscale identificatienummer van elke persoon die in België woont en rekeninghouder is;

(2) het rekeningnummer (of het functionele equivalent daarvan bij gebrek aan een rekeningnummer);

(3) de naam en het identificatienummer van de Amerikaanse rapporterende financiële instelling;

(4) het brutobedrag van de rente die op een depositorekening is betaald;

(5) het brutobedrag van de dividenden van Amerikaanse oorsprong die op de rekening zijn betaald of bijgeschreven; en

(6) het brutobedrag van andere inkomsten uit Amerikaanse bronnen die op de rekening zijn gestort of bijgeschreven, voor zover deze moeten worden aangegeven krachtens hoofdstuk 3 van subtitel A of hoofdstuk 61 van subtitel F van de Internal Revenue Code van de Verenigde Staten.

Artikel 3

(...) 7. Alle uitgewisselde informatie is onderworpen aan de geheimhoudingsverplichtingen en andere waarborgen waarin het Verdrag voorziet, met inbegrip van de bepalingen die het gebruik van de uitgewisselde informatie beperken.

8. Na de inwerkingtreding van deze overeenkomst stelt elke bevoegde autoriteit de andere bevoegde autoriteit schriftelijk in kennis wanneer zij er zeker van is dat de jurisdictie van de andere bevoegde autoriteit (i) adequate waarborgen heeft ingesteld om ervoor te zorgen dat de overeenkomstig deze overeenkomst ontvangen informatie vertrouwelijk blijft en uitsluitend voor fiscale doeleinden wordt gebruikt, en (ii) de nodige infrastructuur voor een doeltreffende uitwisseling (met inbegrip van processen die een tijdige, nauwkeurige en vertrouwelijke uitwisseling van informatie, een doeltreffende en betrouwbare communicatie en middelen om kwesties en bezorgdheden in verband met uitwisselingen of verzoeken om uitwisseling snel op te lossen en de bepalingen van artikel 5 van deze overeenkomst toe te passen, waarborgen). De

bevoegde autoriteiten zullen trachten vóór september 2015 bijeen te komen om vast te stellen dat elke jurisdictie deze beschermingsmaatregelen en infrastructuur heeft ingevoerd.

Artikel 6.

1. Wederkerigheid. De regering van de Verenigde Staten is het eens met de noodzaak om gelijkwaardige niveaus van wederzijdse automatische uitwisseling van informatie met België te bereiken. De regering van de Verenigde Staten verbindt zich ertoe de transparantie verder te verbeteren en de uitwisselingsrelatie met België te versterken door regelgevende maatregelen te blijven nemen en door de goedkeuring van passende wetten te verdedigen en te ondersteunen teneinde dit gelijkwaardige niveau van automatische en wederzijdse uitwisseling van inlichtingen te bereiken.

Bijlage I (...)

II. Bestaande rekeningen van natuurlijke personen. De identificatie van Amerikaanse aangifteplichtige rekeningen onder bestaande rekeningen van natuurlijke personen ("bestaande rekeningen van natuurlijke personen") gebeurt volgens de volgende regels en procedures.

A. Rekeningen die niet onderworpen zijn aan onderzoek, identificatie of aangifte. Tenzij de Belgische rapporterende financiële instelling anders beslist, hetzij met betrekking tot alle bestaande rekeningen van natuurlijke personen, hetzij afzonderlijk met betrekking tot een duidelijk geïdentificeerde groep rekeningen, wanneer de door België vastgestelde uitvoeringsregels in een dergelijke keuze voorzien, is het niet nodig om de volgende reeds bestaande rekeningen van natuurlijke personen te controleren, te identificeren of te melden als Amerikaanse meldingsplichtige rekeningen:

1. Onder voorbehoud van lid 2 van paragraaf E van dit deel, een bestaande rekening van een natuurlijke persoon waarvan het saldo of de waarde op 30 juni 2014 niet meer dan \$50.000,00 bedraagt. (...)

III. Redenen om het Hof van Justitie te raadplegen inzake een uitleg van het recht van de Unie

3. De eerste reden om het Hof van Justitie te raadplegen betreft het meningsverschil tussen de partijen over de vraag of de FATCA-overeenkomst al dan niet in overeenstemming is met het vóór 24 mei 2016 toepasselijke recht van de Unie, teneinde artikel 96 van de AVG te kunnen toepassen. De belangrijkste grief van de APD ten aanzien van dit verdrag is in wezen het vage karakter van de doelstellingen ervan (fiscale doeleinden) en de onevenredige reikwijdte ervan (gelet op de verstrekte informatie, zoals opgenomen in de bovengenoemde bepalingen van het FATCA-verdrag en in de hierna volgende prejudiciële vraag, en het ontbreken van een bewaartermijn), gelet op artikel 6, lid 1, onder b) en c), van Richtlijn 95/46/EG en de naleving van de andere waarborgen die in deze richtlijn zijn vastgelegd (art. 26), alles in het licht van de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten (**vragen 1 tot en met 4**).

4. De tweede reden om het Hof van Justitie te raadplegen betreft de betekenis die aan artikel 96 van de AVG moet worden gegeven, rekening houdend met de standpunten van de partijen, en dit op vier niveaus: 1) de toepasselijkheid van bepaalde bepalingen van de AVG op dergelijke verdragen (ondanks de bepalingen van artikel 96), voor zover deze niet door deze verdragen worden geregeld (**vraag 5**), 2) de bewijslast van de voorwaarden van artikel 96 van de AVG (**vraag 6**), 3) de doelstelling van artikel 96 van de AVG om verplichtingen op te leggen aan staten die vóór 24 mei 2016 verdragen hebben gesloten die in overeenstemming zijn met het vóór die datum geldende recht van de Unie (**vraag 7**), en 4) de noodzaak om verdragen die vóór 24 mei 2016 zijn gesloten en die niet in overeenstemming zijn met het vóór die datum geldende recht van de Unie, te toetsen op hun conformiteit met de AVG (**vraag 8**).

5. Afhankelijk van het antwoord op deze laatste vraag, en dit is de derde belangrijke reden, acht het Hof van Justitie het nuttig om het Hof van Justitie te raadplegen over de naleving van de

gelijkwaardige bepalingen van de AVG (artikel 5, lid 1, onder b) en c), van de AVG). Dit is **vraag nr. 9**. Het Hof van Justitie moet ook worden geraadpleegd, met name met het oog op artikel 46 van de AVG, over de reikwijdte van Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1795 van de Commissie van 10 juli 2023, waarin overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad dat het kader voor gegevensbescherming van de EU - Verenigde Staten) en over de interpretatie die aan dit artikel 46 moet worden gegeven, en bijgevolg ook over artikel 49, aangezien hoofdstuk V van de AVG, betreffende de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen of internationale organisaties, voorziet in een trapsgewijs systeem dat zich in drie fasen kan ontfouwen (art. 45, art. 46 en art. 49). Het gaat om de **vragen 10 tot en met 12**. Een laatste vraag heeft betrekking op de informatieplicht van de verwerkingsverantwoordelijke (**vraag 13**).

6. Het Marktenhof heeft de jurisprudentie van het Hof van Justitie onderzocht (met name zijn arrest Schrems II, C-311/18, en zijn arrest "SS" SIA van 24 februari 2022, C-175/20) en is, ondanks de waardevolle lessen die daarin zijn vervat, van mening dat het onvoldoende geïnformeerd is over de interpretatie die aan het Unierecht moet worden gegeven. De noodzaak om het Hof van Justitie te raadplegen lijkt des te groter omdat andere gegevensbeschermingsautoriteiten, gesteund door hoge rechtbanken zoals de Franse Raad van State of het Hof van Luxemburg, interpretaties van de verenigbaarheid van FATCA-overeenkomsten met de AVG hebben die verschillen van die van de APD, waardoor kan worden gesteld dat het antwoord op deze vragen van belang is voor alle lidstaten van de Unie.

IV. De prejudiciële vragen

7. Gelet op deze motieven, die nader worden toegelicht in het arrest van 26 november 2025 en in de bijlage zijn opgenomen, wenst het Hof van Beroep te Brussel de volgende prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie voor te leggen:

1) Is, gelet op artikel 96 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (AVG), een internationale overeenkomst die vóór 24 mei 2016 door een lidstaat is gesloten en die de doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land inhoudt, in overeenstemming is met het recht van de Unie zoals dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was, en meer in het bijzonder met artikel 6, lid 1, onder b), c) en e) van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, in voorkomend geval in samenhang met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, voor zover deze overeenkomst voorziet in de automatische doorgifte, met inachtneming van de vertrouwelijkheidsregels, aan dat derde land van informatie over de financiële rekeningen van alle onderdanen van dat land (informatie die in de praktijk met name betrekking heeft op de automatische overdracht, met inachtneming van de vertrouwelijkheidsregels, naar dat derde land van informatie over de financiële rekeningen van alle onderdanen van die staat (informatie die in de praktijk met name bestaat uit de naam, het adres, het fiscale identificatienummer (NIF) dat door de staat van verblijf aan de rekeninghouder is toegekend, de geboortedatum, het rekeningnummer, het saldo of de waarde van de rekening aan het einde van het betreffende kalenderjaar of een andere passende referentieperiode, bepaalde gegevens in het geval van een effectenrekening, een depositorekening of een ander type rekening) zonder voorafgaande selectie van rekeningen die een risico op belastingontduiking inhouden, zonder beperking in de tijd van de in deze overeenkomst voorziene bewaring van de gegevens en waarbij de toepassing van de in de bijlage voorziene drempel van 50.000 dollar afhankelijk is van de welwillendheid van de financiële instellingen?

2) Kan een dergelijke overeenkomst worden gerechtvaardigd op grond van artikel 26, lid 1, onder d), van bovengenoemde richtlijn 95/46/EG indien het betrokken derde land geen daadwerkelijke wederkerigheid garandeert?

3) Moet artikel 26, lid 2, van de bovengenoemde richtlijn 95/46/EG, gelezen in samenhang met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, aldus worden uitgelegd dat de in deze bepaling bedoelde voldoende waarborgen:

- met name betrekking hebben op de vermelding van de bewaartermijn van de gegevens in de zin van artikel 6, lid 1, onder r), e), van de richtlijn en de in de artikelen 10 en 11 bedoelde informatierechten?
- de omschrijving van de reikwijdte van de beperking van het recht op eerbiediging van het privéleven en het recht op bescherming van persoonsgegevens omvatten?
- in geval van een overeenkomst die voorziet in de doorgifte van persoonsgegevens, moeten zij uitdrukkelijk in die overeenkomst worden opgenomen?

4) Indien deze derde vraag geheel of gedeeltelijk bevestigend wordt beantwoord, is dan, gelet op artikel 96 van de AVG, een internationale overeenkomst die vóór 24 mei 2016 door een lidstaat is gesloten en die de doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land inhoudt, in overeenstemming met het recht van de Unie zoals dat vóór 24 mei 2016 van toepassing was, en meer in het bijzonder artikel 26, lid 2, van de bovengenoemde Richtlijn 95/46/EG, in voorkomend geval gelezen in samenhang met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, indien deze overeenkomst niet uitdrukkelijk voorziet in de voldoende waarborgen als bedoeld in die bepaling?

5) Indien het antwoord op de eerste en/of de tweede en/of de vierde vraag bevestigend is, moet de doorgifte van persoonsgegevens op grond van deze internationale overeenkomst dan niettemin sinds 24 mei 2018 voldoen aan de bepalingen van de AVG met betrekking tot aangelegenheden die niet specifiek in deze overeenkomst worden genoemd of daarvan zijn uitgesloten, en met name de artikelen 5.2, 12, 14, 24 en 35?

6) Rust de bewijslast voor de naleving van de voorwaarden van artikel 96 van de AVG bij de verwerkingsverantwoordelijke?

7) a. Moet artikel 96 van de AVG, afzonderlijk of in combinatie met artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, artikel 351 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten, aldus worden uitgelegd dat de lidstaten verplicht zijn alles in het werk te stellen om de internationale verdragen waarbij zij partij zijn en die niet in overeenstemming zijn met de bepalingen van deze verordening, te wijzigen, te vervangen of op te zeggen?

b. Kan een lidstaat die in 2025 niet alles in het werk heeft gesteld om een internationaal verdrag waarbij hij partij is en dat niet in overeenstemming is met de bepalingen van de AVG, te wijzigen, te vervangen of op te zeggen, zich beroepen op artikel 96 van die verordening om gedragingen te rechtvaardigen die onverenigbaar zijn met die verordening?

8) Indien de eerste, tweede of vierde vraag ontkennend wordt beantwoord:

a. moet een dergelijke overeenkomst dan ambtshalve door de nationale rechter terzijde worden geschoven?

b. moet de nationale rechter nagaan of een dergelijke overeenkomst in overeenstemming is met de AVG?

9) Indien het antwoord op de eerste, tweede of vierde vraag ontkennend is en het antwoord op de achtste vraag, onder b), bevestigend is, is een internationale overeenkomst zoals beschreven in de eerste vraag dan in overeenstemming met de AVG, en meer bepaald met artikel 5, lid 1, onder b) en c), in voorkomend geval in samenhang met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten?

10) Is Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1795 van de Commissie van 10 juli 2023, waarbij overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad dat het kader voor gegevensbescherming EU-VS een passend niveau van bescherming van

persoonsgegevens biedt, een adequaatheidsbesluit in de zin van artikel 45, lid 3, van de AVG met betrekking tot de betwiste gegevensdoorgiften, die voor fiscale doeleinden worden uitgevoerd?

11) Indien de eerste, de tweede of de vierde vraag ontkennend wordt beantwoord en de achtste vraag, sub b), bevestigend, moet artikel 46 van de AVG dan aldus worden uitgelegd dat:

- de passende waarborgen waarnaar hij verwijst, hebben betrekking op alle of een deel van de volgende waarborgen: (1) de definities van de basisbegrippen (waaronder de volgende begrippen: "persoonsgegevens", "verwerking van persoonsgegevens", "verwerkingsverantwoordelijke", "verwerker", "ontvanger" en "gevoelige gegevens" (2), de basisbeginselen inzake gegevensbescherming (waaronder de beginselen van "doelbinding", "nauwkeurigheid en minimalisering" (of evenredigheid), beperking van de bewaartermijn van gegevens (3) de rechten van de betrokkenen (met name het recht op informatie, het recht op toegang, het recht op rectificatie, het recht op verwijdering, het recht op beperking of het recht van bezwaar, het recht om niet te worden onderworpen aan een geautomatiseerde individuele beslissing in de zin van artikel 22 van de AVG, alsmede de wijze waarop deze rechten kunnen worden uitgeoefend) (4) de beperking van de verdere doorgifte en het delen van gegevens (5) doeltreffende rechtsmiddelen, (6) controlemechanismen en (7) het beginsel van verantwoordingsplicht?

- moeten deze waarborgen expliciet worden opgenomen in het bindende rechtsinstrument bedoeld in artikel 46, lid 2, onder a), van de AVG?

- Is dit bindende rechtsinstrument, wanneer er een verdrag bestaat dat de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen regelt, uitsluitend dat verdrag, of kan het ook het nationale omzettinginstrument omvatten?

12) Indien de eerste, de tweede of de vierde vraag ontkennend wordt beantwoord en de achtste vraag, sub b), bevestigend:

a. Moet artikel 49, lid 51, onder d), van de AVG aldus worden uitgelegd dat het een internationale overeenkomst inzake de doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land, die voorziet in de automatische doorgifte naar dat derde land van financiële informatie over alle onderdanen van dat land (zoals gespecificeerd in de eerste vraag) voor fiscale doeleinden, toestaat of verbiedt?

b. Is de mate van wederkerigheid van de gegevensuitwisseling een relevant criterium om het antwoord op deze vraag te bepalen?

13) Indien de eerste, de tweede of de vierde vraag ontkennend wordt beantwoord en de achtste vraag, sub b), bevestigend:

a. Kan de "informatie" waarop de vrijstelling van informatieverstrekking van artikel 14, lid 5, onder a), van de AVG betrekking heeft, zijn verstrekt door de verwerkingsverantwoordelijken die de gegevens rechtstreeks bij de betrokkene hebben verzameld?

b. Wie draagt in dat geval de bewijslast dat de informatie is verstrekt, met name gelet op artikel 5, lid 1, onder a), en artikel 5, lid 2, van de AVG?

A. MONIN (griffier)

A. BOSSUYT (adviseur)

J. VAN MEERBEECK (raadsheer)

A.-M. WITTERS (raadsheer waarnemend voorzitter,

[Voetnoten]

- ¹ Deze gegevens worden opgesomd in artikel 2 van de overeenkomst, dat hierna wordt weergegeven in het punt over het juridisch kader. Ze worden ook aangevuld in de wet van 16 december 2015. Volgens de Belgische staat zijn de gegevens die daadwerkelijk door de bankinstellingen worden doorgegeven, de naam, het adres, het fiscaal identificatienummer (FIN) dat door de staat van verblijf aan de rekeninghouder is toegekend en de jurisdictie(s) van verblijf, de geboortedatum van de (natuurlijke) personen, het rekeningnummer (of het functionele equivalent daarvan bij gebrek aan een rekeningnummer), het saldo of de waarde van de rekening (met inbegrip van, in het geval van een verzekeringsovereenkomst met afkoopwaarde of een lijfrentecontract, de afkoopwaarde) aan het einde van het betrokken kalenderjaar of een andere passende referentieperiode; indien de rekening in de loop van het jaar of de periode in kwestie is gesloten, de sluiting van de rekening, bepaalde gegevens in het geval van een effectenrekening, bepaalde gegevens in het geval van een depositorekening en bepaalde gegevens indien het geen effectenrekening of depositorekening betreft (conclusies, blz. 5).
- ² Het maatschappelijk doel van deze organisatie is volgens het bestreden besluit „*de verdediging van de belangen van natuurlijke personen met de Amerikaanse nationaliteit die buiten de Verenigde Staten wonen, tegen de nadelige gevolgen van het extraterritoriale karakter van de Amerikaanse wetgeving*”.
- ³ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), PB L 119, 1 (hierna "AVG" genoemd).
- ⁴ Wetten van 18 juli 1966 betreffende het taalgebruik in administratieve aangelegenheden, B.S. 2 augustus 1966, 7799.
- ⁵ In de door de Belgische staat opgestelde Franse versie.
- ⁶ Deze samenstelling was voorzien in artikel 40, §1" van de LCA, een bepaling die echter werd ingetrokken door de wet van 25 december 2023, die op 1 juni 2024 in werking trad. De laatste versie van de LCA is alleen van toepassing op procedures voor de Geschillencommissie die vanaf die datum zijn gestart. Dossiers die vóór die datum zijn gestart, vallen onder de bepalingen van de LCA (oude versie).
- ⁷ De APD geeft aan dat zij zich in haar nota over het taalbeleid "formeel heeft aangesloten" bij deze praktijk. In werkelijkheid voorziet deze nota niet expliciet in wat wordt aangevoerd, maar wel dat, indien de voorzitter van de kamer "niet zitting heeft in de kamer bestaande uit drie leden, deze kamer bestaat uit ten minste twee leden van de taalrol waarin de procedure wordt behandeld" (blz. 6). In casu maakte de voorzitter van de kamer geen deel uit van de tweede beslissing.
- ⁸ Het Hof merkt op dat het Grondwettelijk Hof zich logischerwijs niet heeft uitgesproken over de naleving door de wet van 16 december 2015 van de wet van 8 december 1992, aangezien het daartoe niet bevoegd is (B.13.2 en B.16.1).
- ⁹ De interpretatie van deze arresten in de bestreden beslissing wordt door de Belgische Staat betwist op blz. 52 e.v. van zijn conclusies.
- ¹⁰ De Belgische Staat beweert dat deze overeenkomsten identiek zijn, maar legt, tenzij ik mij vergis, de FATCA-overeenkomst van Frankrijk niet over. De bestreden beslissing verwijst naar "soortgelijke" overeenkomsten (§99).

¹¹ Het is waar dat dit arrest door de Raad van State is onderzocht in zijn beslissing van 30 januari 2024 (C.E. fr., 30 januari 2024, nr. 466115).

¹² Zie C.E. fr., 19 juli 2019, §22: *"Bij gebrek aan een adequaatheidsbesluit van de Commissie waarin wordt vastgesteld dat in het derde land waarnaar de gegevens worden doorgegeven, een passend beschermingsniveau bestaat, kan de verzoekende vereniging zich niet met succes beroepen op schending van artikel 45 van de verordening van 27 april 2016, dat betrekking heeft op doorgiften op basis van een dergelijk adequaatheidsbesluit"*. In het bestreden besluit wordt echter opgemerkt dat dit besluit van 10 juli 2023 niet van toepassing is op de omstrede doorgiften, "wat de partijen niet betwisten" (§247). Wat de APD betreft, merkt zij op dat het arrest Latombe betrekking heeft op vrijwillige commerciële doorgiften en niet op de "specifieke problemen in verband met FATCA" (conclusies, blz. 57).

¹³ Dit arrest doet met name uitspraak over de interpretatie van artikel 46 van de AVG en verklaart besluit (EU) 2016/1250 van de Commissie van 12 juli 2016 betreffende de adequaatheid van de bescherming die wordt geboden door het EU-VS-privacyschild ongeldig (HvJ-EU, 16 juli 2020, Facebook Ireland en Schrems (Schrems II), C-311/18).

¹⁴ Volgens de Belgische staat is *"de IRS ook gehouden aan een beperkte bewaartermijn voor gegevens"* (zijn conclusies, blz. 85). De link die hij in voetnoot 168 vermeldt, lijkt echter betrekking te hebben op de termijn gedurende welke Amerikaanse belastingplichtigen hun bewijsstukken op fiscaal gebied moeten bewaren. De Belgische staat voegt hieraan toe dat *"de IRS specifieke richtlijnen moet volgen voor het bewaren van fiscale informatie van belastingplichtigen. In het algemeen moeten informatie en documenten met betrekking tot belastingaangiften die geïdentificeerde en identificeerbare persoonsgegevens bevatten, gedurende vijf jaar op een veilige manier worden bewaard en op passende wijze worden vernietigd wanneer ze niet langer nodig zijn"* (conclusies, blz. 85). Exhibit 9 van de Record Retention Schedules van Publicatie 1075 van de IRS, waarvan hierna een uittreksel wordt weergegeven, is echter moeilijk te begrijpen, omdat er wordt verwezen naar acroniemen (FTI) die niet nader worden toegelicht, of naar "agency recording retention schedules" die niet zijn overgelegd.